І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200, з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 45. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го БЕРЕЗНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS. JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, MARCH 7, 1975 No. 45. VOL. LXXXII.

Петро Тарнавський обраний на голову Комітету Відділів УНС прикладної Філядельфійської Округи

Петро Тарнавський

Філядельфія, Па. (О. Б.) — У неділю, 2 березня, Окружний Комітет Відділів УНС Філядельфійської Округи відбув в залі власного дому 37-мі з ряду річні загальні збори, під час яких обрано нову Окружну Управу, що її очолив відомий союзовий та суспільно громадський діяч, довголітній секретар 375 відділу і довголітній секретар Окружного Комітету, Петро Тарнавський.

Збори відкрив голова Округи Степан Гавриш, а декан Філядельфійського Деканату УПЦеркви о. протопресвітер Степан Біляк провів молитву, при чому вшановано померлих членів Округи, зокрема довголітнього члена Окружного Комітету і довголітнього голову та почесного голову 352 Відділу в Честері, покійного директора Євстахія Мінчака. Також вшановано пам'ять покійного секретаря 154 Відділу Олександра Яремка.

Президію зборів, на внесок інж. Івана Скіри, обрано в особах: д-р Володимир Галан — голова, д-р Богдан Гнатюк і д-р Іван Скальчук — заступник голови, Омелян Барилка — секретар. До почесної президії запрошено отця протопресвітера Степана Біляка, отця протопресвітера Омеляна Мицика, головного предсідника Йосифа Лисогора і головного радного Івана Одежинського. Номінаційну Комісію, на пропозицію уступаючого голови Степана Гавриша, обрано з 5-ох осіб: д-р Іван Скальчук, інж. Іван Скіра, мгр. Іван Скочиляс, Андрій Кушнір і мгр Василь Колінко.

Починаючи звітування членів Управи, Степан Гавриш заявив, що минулий 1974 рік був важливим роком для Округи, бо перший раз за 36 років існування Округи відбулася на її терені союзова 28-ма Конвенція. Дальше, Округа вже 7-ий раз здобула чемпіонство в родині 30-ти союзових Округ, приєднавши 463 нових членів, забезпечених на загальну суму 1.037.500 дол. Виконавши призначену організаційну квоту на 78 відсотків, — Округа одержала грошевий бонус в сумі 396.00 долярів, а виконавши квоту в місяці грудні, знову зайняла перше місце і здобула додатковий бонус 200.00 дол.

Одержаний бонус в сумі 596.00 долярів буде зужитий на сплату гіпотеки за закуп власного союзового дому. Звітуючи про організаційні успіхи, голова згадав, що Округа збільшилася в серпні 1974 року новим Відділом, який був заложений покійним Олександром Яремком при УКЦеркві в Мелроз Парку. Відтак склав подяку всім урядовцям 35-ти Відділів, які придбали нових членів в минулому ювілейному році, а при тому назвав 18 секретарів — організаторів, які придбали по 10 і більше нових членів. Спеціяльне признання і подяку висловив головному радному і постійно-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Українській радіопрограмі Василя Шарвана в Боффало сповнилося 25 років

Працівники Української Щоденної програми Василя Шарвана. На фото (зліва): секретарка Марія Шарван, літературний редактор д-р Михайло Лоза, заповідачка Ірина Чмола, власник і керівник Програми Василь Шарван, релігійний редактор о. д-р Павло Івахів, коментатор проф. Зенон Саган та редактор вісток Ігор Чмола.

Боффало (Н. Н.). — Українській Щоденній Радіопрограмі Василя Шарвана в Боффало проминуло 25 років. Її основником, власником і керівником є Василь Шарван. Ця програма почала діяти 7 січня 1950 р. (день Різдва за старим календарним стилем). Кілька місяців передачі відбувалися раз у тиждень. Згодом Радіопрограма Василя Шарвана перейшла на щоденну і такою залишилася по сьогоднішній день. Це єдина щоденна українська радіопрограма в ЗСА. В неділі передачі не відбуваються, але був час, коли в неділі передавалися коментарі й інформації про Україну в англійській мові для англомовних слухачів.

Українська Щоденна Радіопрограма Василя Шарвана різнородна своїми передачами. Крім українських пісень і музики, радіослухачі мають можливість послухати наук своїх душпастирів, довідатися про світові події, послухати оглядів української вільної преси. До недавна передавалися політичні коментарі і рецензії на нові книжки. Колись мали місце літературні хвилини про життя і творчість українських поетів і письменників, мав місце радіовий театр. Літературні хвилини й радіовий театр стали тепер доривочними. Крім того, радіопрограма є постійним інформатором для своїх радіослухачів про життя українських громад в ЗСА і в Канаді.

Радіопрограма плянує відмітити свій срібний ювілей спеціяльними радіопересиланнями, які почнуться в суботу 12 квітня 1975, і триватимуть два або більше тижнів. В ювілейні пересилання будуть включені також привіти від організованих одиниць, як також від приватних осіб.

Університет Берклі у Каліфорнії плянує українські студії

Ню Йорк (УККА). — У зв'язку з можливістю організації українських студій на каліфорнійському стейтовому університеті в Берклі, туди виїхала на наради делегація українських установ у складі: Йосип Лисогір — УНСоюз, д-р В. Душник — УККА, Ю. Ревай — Український Інститут Америки.

Перша нарада була запляновано на четвер, 6-го березня, з канцлером Університету Берклі д-ром А. Бавкером. В п'ятницю, 7-го березня, мала відбутися друга поширена нарада в Університеті, в якій візьмуть участь представники Університету — створений „ад гок" Комітет, зложений з 10-ти членів — керівників різних факультетів, для розглянення можливостей встановлення українських студій в тому університеті. З українського боку в нараді візьмуть участь, крім згаданих делегатів з Ню Йорку, українські професори, які викладають на вищих школах Каліфорнії: д-р В. Оренчук, д-р В. Гуцул, проф. Т. Лукач та професори Шумелда і Старів. Крім них, в нараді візьмуть участь: парох УКЦеркви в Сан Франсіско, о. д-р А. Микита, інж. Л. Романюк та представники Відділів УККА у Сан Франсіско і Лос Анджелесі.

Стейтовий університет в Берклі — це один з найбільших університетів в ЗСА. Тепер там студіює 85 тисяч студентів з усіх сторін Америки. Вже давно на тому університеті є сильні відділи інших европейських національностей — польської, російської, вірменської, грецької, голляндської та інших. Тепер заіснувала можливість українських студій.

Вступні українські розмови в справі тих студій із канцлером університету д-ром А. Бавкером відбулися в Ню Йорку весною 1974 року.

Українці Ню Джерзі інформують свого законодавця

Конгресменка М. Фенвік під час зустрічі з українською групою. На фото (зліва): інж. Ярослав Мулик, проф. Євген Федоренко, член Управи міста Михайло Савка, член Палати Репрезентантів Мері Фенвік, Марія Кошман, Ярослава Мулик, інж. Ігор Кошман та інж. Ігор Ольшанівський.

Виппані, Н.Дж. (Є.С.). — Пані М. Фенвік, що була обрана до теперішньої Палати Репрезентантів, після тритижневого побуту в Вашинґтоні, зустрілася з членами Республіканського Клюбу в Районі Ганновер, Н.Дж. На цю зустріч прибули також члени УККА Округи Морріс та Комітету Оборони В. Мороза в Ню Джерзі: пані Ярослава Мулик та Марія Кошман та Василь Осадчук, Євген Федоренко, Ігор Кошман, Ярослав Мулик, Ігор Ольшанівський, Іван Пелех. З цього приводу, після виступу пані М. Фенвік, українська делегація передала пані Фенвік літературу та документацію про ув'язнення Валентина Мороза та інших українських політ-в'язнів. З нагоди цієї зустрічі кореспонденти американської преси робили фотографії, одну з яких тут використовуємо. Якраз на цій зустрічі, між іншими, члени української групи довідалися про приїзд віцепрезидента Нелсона Рокефеллера в Морріставн. Негайно голова УККА Округи Морріс інж. Зенон Онуфрик поробив необхідні заходи з тією метою, щоб українська делегація була офіційно допущена привітати Віцепрезидента. Таке позволення одержано і українська група в числі 25 осіб була допущена на аеродром в Морріставні. Українська група складалася з членів Українсько-Американського Республіканського Клюбу й УККА Округи Морріс та членів Комітету Оборони В. Мороза в Ню Джерзі.

Ню Йорк підготовляється до великого Шевченківського Концерту

Ню Йорк. — Комітет Об'єднаних Українсько - Американських Організацій Великого Ню Йорку — Метрополітальний Відділ УККА і Наукове Товариство ім. Шевченка влаштовують спільно великий Шевченківський Концерт, який відбудеться в неділю, 9-го березня ц.р., о год. 4-й по полудні в залі Фешен Інституту при 225 Вест 24-та вулиця (між 7 і 8 евенями). В програмі Концерту виступлять: проф. д-р Володимир Янів, ректор УВУ з Мюнхену — святочна промова; А. Добрянський, бас-баритон, соліст Метрополітальної Опери, акомпаніямент Вірджінія Гергарт; О. Новицька-Замята — сопрано, акомпаніямент Л. Стругацький; хори „Думка" - мішаний і чоловічий — під диригентурою С. Комірного; „Молода Думка" під керівництвом цього ж диригента при акомпаніяменті О. Куйбіди. Білети вступу можна набувати в крамницях АРКА і ЕКО.

ПОЧАЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОДУЦЕНТІВ НАФТИ

Альжир. — Тут почалася 4 березня чергова вершинна конференція голів держав-продуцентів нафти, членів Організації Експортерів Нафти. Як інформують, на конференцію не прибув король Савдівської Арабії Файсаль з уваги на розходження в поглядах на нафтову політику з іншими нафтопродуцентами. Вершинна конференція нафтопродуцентів має перед собою до узгіднення і вирішення ряд засадничих справ, враховуючи нову ситуацію на відтинку постачання і запотребування на нафту.

Польська Православна Церква користується російською мовою

Чикаго. — Православна Церква в Польщі, чи як звучить її офіційна назва — Польська Автокефальна Православна Церква, є тільки польською церквою з назви. Майже всі публікації цієї Церкви, як „Церковний Вісник" чи щорічні календарі друкуються російською мовою, яка є урядовою мовою Церкви. Минулого року такий церковний калєндар Польської Автокефальної Православної Церкви появився також українською мовою — інформує місцева польська газета „Гвязда Полярна". Згідно з цими інформаціями, ця Церква в Польщі нараховує біля 440,000 вірних, тобто становить один і одну четверту відсотка всього населення Польщі. Якщо йдеться про національний склад вірних, переважну більшість становлять білорусини, яких в Польщі нараховують 160.000; українці — 180,000, але не усі вони православного віровизнання; росіяни — 50 до 100,000, багато з них поселилося в Польщі вже після Другої світової війни. Газета при тому для порівняння інформує, що в передвоєнній Польщі (статистика з 1931 року) було 3,762,000 православних, тобто десять відсотків усього населення. В половині 1939 р. ця цифра піднеслась була до 4,253,000; більшість в тій Церкві становили українці і білорусини. Православна Церква мала тоді 5 дієцезій, 10 єпископів, біля 1,500 прелатів і отців різних вищих санів, в тому 20 військових капелянів, і 2,000 парафій. Тепер ця ж Церква має тільки 4 дієцезії, 4 єпископи, 210 священиків, 216 парафій, 2 манастирі, біля 300 церков і каплиць, а Церквою керує Синод Єпископів, на чолі якого стоїть митрополит Базилій Дорошкевіч. Резиденція митрополита, який вживає титулу „Митрополит Варшави і всієї Польщі", знаходиться у Варшаві при катедральному храмі св. Марії Магдалини. Крім митрополита Дорошкевіча, в Бялостоку резидує єпископ Ніканор Неслуховський, в Лодзі архиєпископ Георгій Корєністов, який є заступником Варшавського митрополита, у Вроцлаві єпископ Олексій Ярощук. Москва до 1948 р. не признавала Автокефальної Православної Церкви в Польщі. Остаточна реорганізація Церкви наступила в 1951 р. Синод Автокефальної Православної Церкви в Польщі звернувся тоді поновно з проханням до московського патріярха призначити на опорожнене місце митрополита людину, яка обізнана з релігійним життям в Польщі. Патріярх призначив архиєпископа Михаїла Оксіюка, що діяв перед тим у Львівській і Тернопільській областях і належав до тих осіб, які з пристрастю допомагали росіянам ліквідувати Українську Католицьку Церкву в Західній Україні. Теперішнього митрополита Базилія Дорошкевіча вважають у Польщі поміркованою людиною з ліберальними поглядами, який своїм поступуванням дещо спричинив покращення між православними і католиками в Польщі, доказом чого була спільна зустріч єпископів обидвох Церков, що відмітувала також урядова преса. Польська Автокефальна Православна Церква належить тепер до Польської Екуменічної Ради, є другою по величині Церквою в Польщі і має свою православну семінарію у Варшаві — закінчує свою інформацію „Гвязда Полярна".

Владика Маланчук докоряє французькому єпископатові за дискримінацію

Париж. — Виступаючи на конференції французького єпископату, екзарх українців католиків у Франції Владика Володимир Маланчук з докором говорив про дискримінацію католиків східнього обряду їхніми братами латинниками у Франції, які чомусь вважають емігрантів-католиків перешкодою до екуменізму. Владика Володимир зокрема відмічував велику прив'язаність українців католиків до свого обряду і звичаїв, кажучи: „Як це ви самі знаєте, Дорогі Владики, витривалість, вірність своїм звичаям, як національним так релігійним, становлять важливий чинник у праці емігрантських душпастирів. Цього не сміємо забувати. У цій гостинній країні (Франції) не досить знається про драми, що їх не раз переживають вірні в країнах походження емігрантів, як то, наприклад, цивільні власті приневолюють католиків східніх обрядів або прийняти православне віровизнання, або причислитись до вірних латинського обряду. Пригадаймо — говорив Владика Володимир, — що у Франції є три епархії - екзархати: українців вірмен і всіх інших католиків східнього обряду. Перші і другі мають своїх єпископів-екзархів, а решта мають свого ординарія в особі паризького архиєпископа. Всі три вони є складовою частиною французького єпископату. Вірмени і українці належать ще до синодів своїх власних обрядів, що на їх чолі стоять: для Вірмен їх власний патріярх, а для українців Блаженніший Кир Йосиф з патріяршими правами. Митрополитом для всіх східніх католиків у Франції є архиєпископ Парижу".

Владика Володимир порушив ще ряд інших справ церковного, національного і соціяльно-економічного характеру. Він зокрема звернув увагу французьким єпископам, що не всі французькі католики глядять на католиків східнього обряду, як на своїх братів і дуже часто дивляться на них як на другорядних французів. Повинно бути навпаки: „Ми повинні - - казав Владика - - вимагати від урядових чинників правдивого статусу для робітника-емігранта, що забезпечував би йому право до пошани його особи, право на працю, до родинного життя, відповідної виховання його дітей, до соціяльного забезпечення — згідно з законами цього краю".

Форд вимагає додаткових 2 більйони на публічні праці

Вашингтон. — Президент Джералд Форд звернеться до Конгресу, щоб він схвалив додаткових 2 більйони долярів на продовження існуючих програм публічних праць, які в іншому разі треба б припинити в кінці цього року, з браку фондів, а також, щоб створити коло 760,000 праць для молоді під час літньої пори. Із загальної суми 2-ох більйонів долярів 412 мільйонів були б призначені на праці для молоді, а 1.625 на продовження на 6 місяців дотеперішніх програм публічних праць, які охоплюють понад 310,000 осіб.

У боротьбі з дисидентами в СССР стосують „хемічну лоботомію"

Вашингтон. — Щойно тепер подано до публічного відома свідчення д-ра Нормана Гірта з жовтня 1972 року на тему злочинної практики совєтських психіятрів, заанґажованих на працю в КҐБ, які на доручення поліції руйнують, з допомогою відповідних хемічних препаратів мозкову структуру політично небезпечних в'язнів. Д-р Н. Гірт складав це своє свідчення перед Сенатською комісією для внутрішньої безпеки після закінчення своїх студій цієї проблеми. Згідно з його твердженням, совєтські психіятри користуються велитенськими дозами ліку, відомого під назвою резерпіна, що у нормальних дозах служить для нервового заспокоювання пацієнтів.

У висліді такого „лікування", частини мозку нібито самочинно руйнуються, що патологічно виглядає як атрофія мозку, явище, що часом має місце у людей похилого віку. „Викриття цього зроблено, заявив д-р Н. Гірт, — у часі посмертного обслідування людей, помордованих у т. зв. психіятричних одиницях". На звичайній мові це можна, за словами д-ра Гірта, окреслити „хемічною лоботомією". Під сучасну пору ці кримінальні прийоми значно удосконалено, — заявив він.

Д-р Н. Гірт, який є професором медицини на Університеті Британської Колюмбії у Ванкувері, поінформував, що свої студії щодо надужиття психіятрів, він робив в Европі та Ізраїлі, де переводив інтерв'ю із совєтськими політичними в'язнями, які перебували у в'язничних психіятричних лікарнях, а також перевів інтерв'ю з двома совєтськими психіятрами.

Коли в понеділок 3 березня цю інформацію передавано на телевізії (11 канал), коментатор напровадив, як приклад, справу Леоніда Плюща, який находиться якраз тепер у в'язничній психіятричній тюрмі у Дніпропетровську і якого совєтські поліційні психіятри „лікують" власне у такий спосіб, переводячи на ньому „хемічну лоботомію". Дивно тільки, що аж так довго треба було ждати, щоб таке звідомлення щойно тепер було опубліковане.

Мистець Е. Нєізвєстний хоче виїхати з СССР

Москва. — Згідно з поширеними тут інформаціями, про які написав „Ню Йорк Таймс" з 6 березня, відомий скульптор-нонконформіст Ернест Нєізвєстний мав заявити, що він плянує внести заяву на дозвіл виїзду з Совєтського Союзу. У телефонічній розмові він підтвердив, що у цій справі він вже звертався про керівництва профспілки про потрібні рекомендації і що такі рекомендації йому видадуть. Е. Нєізвєстний, як відомо, стягнув був на себе невдоволення і гнів колись всесильного в СССР Хрущова за свої модерністичні твори. Пізніше наставлення Хрущова до Нєізвєстного змінилося до такої міри, що він у своєму передсмертному завіщанні висловив побажання, щоб власне Е. Нєізвєстний виготовив на його могилі пам'ятник. Це побажання Хрущова Нєізвєстний виконав і тепер на могилі Хрущова є його скульптура.

До ЗСА прибув В. Е. Максимов

Ню Йорк. — Сюди прибув з Парижа в неділю 2 березня відомий совєтський російський письменник - дисидент, який тепер проживає у Франції і є редактором недавно започаткованого квартальника „Континент", - Владимир Е. Максимов. Мета поїздки В. Максимова до ЗСА — наладнати тут видавництво „Континенту" англійською мовою. Він має, крім того, зустрітися з лідером американських профспілок Джорджем Міні. В. Максимов є автором таких творів, як „Сім днів творення", „Карантин", „Прощання із нікуди" тощо. У Німеччині в-во „Посев" почало публікацію збірки його творів, заплянованих на 6 томів. Перший том вже появився друком.

Журнал „Континент", який об'єднує совєтських російських літераторів - дисидентів, появляється в Парижі російською мовою тиражем 7,000 примірників. Крім того він появляється одночасно в перекладах на мови французьку, німецьку та італійську. Згідно з пляном, в ЗСА мало б появлятися англомовне видання „Континенту".

В. Максимов народився 1932 року, а на літературній арені появився в 1962 році з публікацією першої повісти „Жива людина". Скоро, однак, він почав симпатизувати з дисидентським рухом і тому його твір „Карантин" вже міг появитися тільки самвидавним порядком. Коли на початку 1974 року совєтський уряд депортував А. Солженіцина, В. Максимов приєднався до групи тих письменників і вчених, які склали протест проти його депортації, домагаючися розслідування справ і зокрема докладного розгляду діяльности КҐБ. Практичним наслідком цього було те, що вже десять днів пізніше совєтський уряд дав йому і його дружині візу на виїзд за кордон з правом перебування за кордоном на час одного року. В. Максимов приїхав з дружиною до Парижу і небавом включився у широкозакросну протирежимну акцію, даючи доповіді на тему ситуації в СССР. Завершенням цієї раз'яснювальної кампанії на Заході є власне згаданий журнал „Континент", в якому співпрацює також і А. Солженіцин.

Відновлено постачання для Камбоджі

Фном Пен, Камбоджа. — У висліді важких боїв з повстанцями, урядовим військам пощастило відтиснути повстанські з'єднання недалеко аеропорту, що уможливило американцям в Ляосі та Південному В'єтнамі відновити постачання рижу і амуніції повітряним шляхом. Як виявляється, повстанці наблизилися до Фном Пен аеропорту у такій мірі, що вперше почали використовувати для обстрілу міста і околиці артилерією, а не, як досі, тільки ракетами.

Враховуючи ускладнення ситуації в Камбоджі і можливість захоплення столиці повстанцями, американські чинники приготовилися до скорої евакуації американців у Фном Пен, яких нараховують біля 400 осіб. З цією метою перекинено вже у цей район потрібну кількість гелікоптерів, а також у боєвому поготівлі є з'єднання морської піхоти для охорони камбоджійського аеропорту у випадку конечної евакуації.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У подвійній неволі

У 1910 році отже 65 років тому, на Другому Конґресі Жінок Соціялісток в Копенгазі, Данії відбулася 8 березня інавгурація Дня Жінки, що його й відзначають скрізь по Совєтському Союзі досьогодні. У цій даті узмістовлювалося бажання кожнорічно відзначувати в тому дні солідарність поміж всіма жінками в їхній боротьбі за рівні права. Безперечно, ці змагання мали свою основу і причину. Проте, на протязі років, жінки у вільному світі крок за кроком здобували належні їм права, чого ще й досі не осягнули їхні подруги в Совєтському Союзі.

А все ж 8-го березня там, у День Жінки, повторятиметься щорічна облуда фарса: крізь гучномовці, радіо, на телебаченні, на шпальтах преси, на мовах усіх народів рабовласницького СССР — бундючними словами, сповненими фальшивої пропаганди, проноситимуться слова про „щасливе" і „рівноправне" життя жінки в Совєтському Союзі, підноситимуть їй квіти, чіплятимуть ордени під мелодії бойових маршів, під лопотіння багрових прапорів... Проте, наступного дня, разом з вранішньою зорею — померкне міраж і жінку силоміць зодягнуть у „мундир" жінки-трудівниці, за вийнятком „заслужених" перед компартією. І знову вони — втомлені, придавлені безвихідною сірістю, в тривозі за майбутнє своїх дітей, за життя своє і родин — старатимуться вимазати зі словника таке слово, як свобода думки, слова, чи дії.

Тим часом, 102 стаття конституції УССР устійнює: „Жінці в Українській РСР надаються рівні права з чоловіком в усіх галузях господарсько-політичного життя. Можливість здійснення цих прав жінок забезпечується наданням жінці рівного з чоловіком права на працю, оплату праці, відпочинок, соціяльне страхування і освіту, державною охороною інтересів матері й дитини, державною допомогою багатодітним і одиноким матерям, наданням жінці при вагітності відпусток із збереженням утримання, широкою сіткою родильних будинків, дитячих ясел і садків". Чи такі жінки як Тетяна Житникова-Плющ, Раїса Мороз і ряд інших, які проводять дні у відчаї і в розпачі, яких не допускають на побачення з їхніми чоловіками, відбирають можливості щоденного прожитку і захисту — можуть підтвердити „постанови" тієї паперової Конституції?

І нав'язуючи до постанови Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, яка проголосила 1975-ий рік Міжнародним Роком Жінки, та в бажанні відзначити дев'ятдесят років діяльности українських жіночих організацій і їхніх чільних піонерок — Президія СКВУ („Свобода", 2-га січня ц. р.) проголосила цей рік „Роком Української Жінки" із закликом до поодиноких українських громад і установ, щоб вони подбали про відповідне відзначення того Дня. Зокрема Президія звернулася до українського жіноцтва, щоб жінки приєднували до своїх організацій якнайбільше членів, щоб вони посилили акцію оборони невинно засуджених і переслідуваних жінок в СССР і його сателітних країнах, щоб вони брали участь у міжнародних діях — організованих у рямках Об'єднаних Націй, з'ясовуючи там становище жінок до сучасних подій, а зокрема в Україні.

Цього року у червні із Совєтського Союзу вислають 100 делегаток до Мехіко Сити, щоб вони взяли участь у З'їзді Жіночої Федерації. І тут для українського жіноцтва на волі та їх організацій чергове завдання: взяти участь у тому З'їзді поодиноко, чи як делеґатки від українських жіночих організацій найбільше дбайливо до цього підготовитись.

Це повинен бути наш черговий і відповідальний крок у намаганні відзначити Рік Жінки з думкою про наших матерей і сестер в Україні, національно і соціяльно поневолених.

Совєтське божевілля

Із майже трьохрічним опізненням у Вашингтоні опубліковано текст свідчення професора медицини Університету Британської Колюмбії д-ра Нормана Гірта про прямо неймовірне використовування медицини поліційними чинниками КҐБ в СССР в боротьбі з тими політичними в'язнями, які виявляють сильну волю і відмовляються скласти „покаяння заяви". Згідно із свідченням д-ра Н. Гірта, КҐБ заставляє психіятрів руйнувати з допомогою спеціяльних ліків мозок в'язня і перетворювати його на здитинілого старця з атрофованим мозком.

КҐБ знешкідливлює небезпечних в'язнів в цей спосіб, що доручає психіятрам давати їм надмірні дози резерпіну, у висліді чого наступає така атрофія мозку, що людина стає раз на завжди суцільним психічним інвалідом. До таких висновків дійшов д-р Н. Гірт у висліді довших студій цієї проблеми й інформації про це передав він ще в 1972 році Сенатській підкомісії для внутрішньої безпеки.

Повідомлення про те, що КҐБ використовує медицину з виразно кримінальною метою, — не нові. Вже від довшого часу наспівають вістки із совєтських психіятричних тюремних лікарень, що там психіятри знешкідливлюють і роблять психічними інвалідами політичних в'язнів, виконуючи доручення своїх поліційних зверхників. Загально вже відомо, які „медичні" заходи стосовано щодо ген. Петра Григоренка, а тепер стосуються до Леоніда Плюща у Дніпропетровській в'язниці.

Добре сталося, що врешті дійшло до публічного відома авторитетне свідчення постороннього спеціяліста, який виразно і недвозначно підтвердив злочинну діяльність совєтської таємної поліції — КҐБ, яка у своєму поступуванні з в'язнями нічим не різниться від горезвісного гітлерівсько - нацистського Ґестапо. Треба жаліти тільки, що мусіло минути майже три роки, заки це свідчення про брутальне порушування основних прав людини, про терор у совєтських в'язницях з допомогою досягнень медичних наук, а зокрема психіятрії, дійшло до публічного відома. Важко, однак, пояснити собі, чим керувалися американські законодавці, зберігаючи в таємниці матеріяли, що аж ніяк не належать до справи, що заторкує безпеку чи інтерес ЗСА. Можливо, що з уваги на політику т. зв. відпруження з СССР, згадана комісія рішила не піднімати тієї дуже неприємної для СССР справи. Як би не було, такою політикою ніяк не можна прислужитися справі основних прав людини у світі, їх перестерігання і зміцнення, що є основною передумовою та метою тривкого миру.

Василь Качмар

РОСІЙСЬКА ЦЕРКВА НА СЛУЖБІ АТЕЇСТИЧНОГО РЕЖИМУ

Одним із засобів, чи пак чинників, який звів політичну думку на Заході на манівці є Російська Православна Церква. Та не тільки політичну думку, але теж засліпив до деякої міри теперішню Римську Курію. Сповидна відбудова Православної Церкви в СССР викликала оманливе враження, що там іде до кращого. На жаль, цей фактор робить велике моральне спустошення на Заході. Одначе, історичні факти доказують, що Російська Православна Церква в минулому була на послугах царського режиму, а від Жовтневої революції 1917 р. вона є на таких же послугах комуністично-атеїстичного режиму в СССР. Значить, не змінилася за теперішніх комуністичних диктаторів Росія царів, а також і не змінилася Російська Православна Церква.

Християнство закріплювалося в Росії, тоді ще Московії, в XI і XII ст. Російським князям - деспотам дуже відповідав дух цезаропапізму з його заперечуванням Заходу, що його в тих часах репрезентувала Україна. Татарське панування над Росією ще більше підсилило ненависть і ворожість до Заходу. Татари вміли підкорити собі Російську Православну Церкву та з її допомогою опанувати розлогі простори. Тогочасні російські єпископи стали татарськими васалями, тобто служаками татарських ханів. Хани давали єпископам (російським) охорону, допомогу, а навіть потверджували єпископські права. Явище невідоме в Русі - Україні.

Після звільнення від татарської окупації, російські самодержці дуже обмежили привілеї Російської Православної Церкви. Слабенький спротив був зламаний тоді, як цар Іван Грізний наказав замордувати опірного митрополита Філарета. З того часу Російська Православна Церква стала слухняним знаряддям пануючих російських царів. Вони по своїй волі організували ціле церковне життя, основували єпархії, митрополії і Патріярхат, не питаючись владик. Проти такого жахливого положення Церкви в Росії не протестували ні вірні, ані теж православні ієрархи. Правда, визначний реформатор російської Церкви, патріярх Нікон, висловив погляд про моральну вищість патріярхату над царатом, протестував проти поганського звеличування царя, якого тоді називано „Богом на землі", але його ув'язнено й усунено з патріярха.

Петро I Великий зліквідував остаточно російський патріярхат, а Російську Православну Церкву підпорядкував т. зв. „Святішому Синодові", тобто спеціяльній інституції. І хоч Петро I цілковито ламав основні права Церкви та підривав її авторитет, то ніхто з тодішніх православних російських єпископів проти того не протестував. А було потрібно протестувати, бо ж цар той публічно ширив аморальність й атеїзм! Він бо, Петро I, зорганізував із своїх дворян і духовників „пияцький синод" як церковну організацію. Головою того „пияцького синоду" був найбільший п'яниця з титулом „патріярх", члени звалися єпископами, а сам цар мав титул „протодиякон". Дві сотні людей, одягнені в богослужебні ризи, п'яні до безтями, робили публічні оргії в Соборі св. Тройці та на вулицях Москви. Наслідник, цар Павло I, приймав у соборі чужоземних послів і голосно дискутував з ними під час Богослужби. Цар Микола I найменував „оберпрокурором" „Святішого Синоду" старшину гусарів, відомого п'яницю і розпусника графа Протасова, засадою якого було: „попи мають льояльно прославляти царя". Російські царі без спротиву підкоряли собі російську Церкву ще й тому, що вона від століть була просякнута духом цезаропапізму і монгольського сліпого послуху деспотам. Вона доброхітно втовкмачувала своїм вірним „засаду" про божий характер царя. Тому теж і твердження - заяви сучасних російських патріярхів, митрополитів і єпископів про „Боже походження" комуністичного режиму в Москві є в тісному причиновому зв'язку з історичним минулим російського цареслав'я. Митрополит Сергей в 1942 р. назвав тирана Сталіна „Богом вибраним вождем". Собор російських єпископів в 1945 р. у пастирському листі закликає вірних СССР „слухати і служити Богом установленій совєтській владі". І в тому криється наявний обман, бож і от совєтська влада вже від 1920 р. пляновано й безпощадно нищила російську та українську Православні Церкви. Одначе Захід, політичний і церковний, цього не бачив, чи не хотів бачити і розуміти.

В часі революції в 1917 р. зібрався собор єпископів Російської Православної Церкви і вибрали Тіхона „патріярхом всієї російської імперії". Таким чином відновлено російський патріярхат, що його зліквідував Петро I. Одначе цей патріярх не Білорусі й не України, бо ці народи з проголошенням незалежности відновили також і свої національні Церкви, зовсім незалежні від Москви.

Одначе, вже того самого року комуністична атеїстична влада повела нещадну боротьбу проти всіх релігій і Церков у Росії, а опісля і в країнах, які Москва силою „приєднала" до російської імперії. Тіхона арештовано, він і помер у в'язниці, всі маєтки церковні та манастирські знаціоналізовано. Відібрано Церкві право цивільного реєстру, визнано лише цивільні вінчання. Релігійні товариства позбавлено правного статусу, заборонено Церкві вести будь - яку освітню працю і навчання релігії в школах і з приватних домах. Позамикано всі духовні школи. Священикам відібрано громадянські права, а вслід за тією постановою почалися масові арешти священиків і єпископів. До 1939 р. ув'язнено в Росії та в Україні поверх 90 відсотків єпископів (в Україні знищила Москва цілковито Українську Автокефальну Православну Церкву) і священиків, а ті, які залишилися „вільні", мусіли піти на службу в НКВД. Комуністичний режим послідовно нищив і нищить Христову Церкву в Росії та в Україні за пляном Леніна: *„Одне із найбільш важливих завдань культурної революції у відношенні до широких мас — це завдання послідовно і невідкладно поборювати релігію"!*

Сталінська „конституція" забезпечує громадянам СССР право ведення протирелігійної пропаганди (параграф 124), а навчання релігії карається одним роком важких робіт (параграф 12). На дні церковних свят призначено державні свята, яких не вільно було занедбати під загрозою гострих кар. Розуміється, що всі комуністично - атеїстичні методи, які прямували до знищення релігії, або релігійного духа серед широких мас населення СССР і України, не мали успіху. В 1937 р. в СССР за статистикою совєтського уряду було 42 відс. віруючих. В Україні „ліга безбожників" мала куди менші успіхи, як в Росії. Замітне, що в часі приходу німецької армії в Україну в 1941 році спонтанно в українських хатах появилися на стінах святі ікони, прибрані вишиваними рушниками. А й сьогодні, ті, які відвідують Україну, стверджують, що всі репресії проти Української Кат. Церкви мають той наслідок, що релігійне життя в новітніх катакомбах українці плекають куди глибше, як у вільному Заході. Вже совєтський міністер освіти Луначарський в 1928 р. порівнював релігію до „цвяха", який під ударами входить щораз глибше в дерево. Важне ще й те, що в Росії завжди існувало роздвоєння поміж офіційною Церквою, а вірними, а саме: Російська Церква добачує здійснення релігійного ідеалу в служінні православній державі, а вірні шукають абсолютної правди. Цю істину підкреслює і Солженіцин.

Уважливі обсерватори стверджують, що „Російська Православна Церква завжди була і тепер є підтримкою для деспотії, розуміється державного режиму. Між Христовою Церквою і тією Церквою немає жадно-

(Закінчення на стор. 5-ій)

В. Давиденко

ПЕКУЧІ ПРОБЛЕМИ НАШОЇ МОВИ

(2)

Чомусь у нас защепилось переконання, що творцем української літературної мови є Котляревський. Величезна роля творця „Енеїди", який написав цей свій твір на основі народної мови, безсумнівна. Але справжнім творцем нашої літературної мови є Тарас Шевченко, який у своїх поезіях поклав основи під нашу публіцистичну мову в політичних поемах.

Одначе, публіцистичну мову, без якої не може бути літературної мови, створено таки в Галичині. І там же покладено початки української термінології. Причини цього зрозумілі, бо Галичина мала для цього сприятливіші умови, як Наддніпрянщина. Коли члени київської Старої Громади висилали до Львова на літні курси українознавства своїх дітей, ті молоді люди, прислухаючись до розмов своїх однолітків, дивувались, як можуть вони абстрактні поняття висловлювати по-українському.

У 20-их роках, роках українізації Наддніпрянщина далеко випередила Галичину зокрема в укладанні термінологічних і номенклятурних словників, хоч значний відсоток авторів тих словників були галичани. Всі ті словники, як „буржуазно-націоналістичні" на Україні заборонені, але той вклад здебільшого знищених мовознавців залишився і напевно буде ще використаний на наших землях.

Словники, що їх видає тепер Академія Наук в Києві, це ще один інструмент русифікації, бо насичені вони русицизмами, або обмосковленими українськими термінами. Так званий російсько-український зелений словник", що Рильський назвав був російсько - російським. Найбільшим лихом для нас був і є виданий у Києві словник Подвезька — українсько - англійський і англійсько - український, який широко використовували колишні ДіПі, прибувши до Америки. Це йому треба приписувати засмічення мови нашої еміграції русицизмами, бо кожне п'ятдесяте слово в ньому російське. Недавно вийшло поширене видання цього словника, який продовжуватиме справу обмосковлення тих, хто ним користуватиметься.

Справа видання на чужині загальних і термінологічних словників — надзвичайно складна і коштовна річ. І навряд чи спроможемося ми виповнити цю прогалину в нашому культурному житті, бо в цивілізованих країнах світу цією справою займаються численні і добре оплачувані гурти фахівців з різних галузей науки і численні мовознавці, яких нам бракує, а ті, що є, мусять іншою працею заробляти собі на хліб насущний. І проте, поодинокі ентузіясти не шкодують часу і праці, щоб зробити те, що можуть. Ось, наприклад, Український Термінологічний Центр в Ню Йорку підготовив до друку словник вибраних термінів і назов та словник кольорів інж. А. Вовка, летунський словник інж. Пежанського, зредагував англійсько - український медичний словник, як додаток до книжки д-ра Данилюка „Лікарський порадник". Довгими роками працює над словником чужослів інж. Штепа. У підготові англійсько - український куховарський словник Н. Чапленко. Маємо підготовлений до друку словник електротехнічної термінології інж. Жуковського. Є ще й інші словники в машинописі. Але хто їх видасть і за які гроші? А на видання таких словників і досі не спромоглася Київська Академія Наук.

Нашим освіченим людям, які мають імунітет супроти української літературної мови, щиро радимо визбутися цієї хвороби і бодай півгодини часу щодня присвячувати перегладові „Нарису літературної мови" Синявського, „Історії української мови" В.Чапленка, „Правильності української мови" Олени Курило, частіше заглядати до словника Грінченка, критично використовувати багатющий український Тлумачний словник, розрахований на 10 томів (вийшли вже чотири томи), слухати платівки з записами рецитацій наших найкращих артистів, мистців слова.

Недобру пораду дано недавно в одному з наших часописів — вивчати літературну мову з народних пісень. Українська народна пісня, як відомо, одна з найкращих у світі, але її невідомі нам творці часто нехтували поправний наголос, достосовуючи його до ритму пісні, і тому маємо: „Щедрик, щедрик, щедрівочка..." — два наголоси в тім самім слові. Або — „розпрягайте, хлопці, коні та й лягайте спочивать, а я піду... — замість поправного наголосу піду"... „За плечима свитина ще й латана торбина" — співається в народній пісні, хоч свитину ніхто не називає свитиною, а торбину торбиною. Таких прикладів можна навести сотні.

Треба з прикрістю ствердити, що наша щоденна мова назагал убога лексично. Скільки слів уживаємо ми в нашому щоденному житті — 2-3 тисячі, а мова наша має щонайменше 600.000 слів. Говоримо шабльонами, утертими стандартами, нехтуючи невичерпні скарби прислів'їв, оригінальних фразеологізмів, які збагачують особисту мову.

(Продовження буде)

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО „ВИПЛОДИ ПОЕТИЧНОЇ ФАНТАЗІЇ"

Від початку свого існування Український Інститут Америки (УІА) в Ню Йорку, на доручення свого засновника — пок. Володимира Джуса — віддавав своїм членам - мистцям безкоштовно невелике приміщення в мансарді 6-го поверху свого будинку на розі 5-ої Евню і 79-ої вулиці. Зважившн, що Інститут знаходиться в самому осередку нюйоркського мистецького життя, різні мистці, в тому числі і я, радо користувалися тим приміщенням для своєї мистецької чи педагогічної праці.

Одначе останніми часами різні особи, в пресі і приватно, почали поширювати поголоски, що це ніби я усунув з Інституту етнографічну виставку Союзу Українок Америки, мистецьким дорадником якої, з доручення управи Інституту, упродовж більш як 5 років була моя дружина Мирослава, співробітник і консультор американських музеїв. Я мав це зробити ніби на те, щоб приміщення тієї виставки — цілий четвертий поверх з 4 залями — зайняти під свою приватну комерсійну студію. Все це розминається з правдою. Моєю мистецькою студією, якщо буваю в Ню Йорку, є складаний столик, крісло і рисувальна дошка на згаданому 6-му поверсі Інституту. Ніякого приватного підприємства у виставкових залях Інституту бути не може, бо УІА є культурною установою, звільненою від податків і тому під постійною урядовою контролею. Інститут є членом Союзу Нюйоркських Музеїв і, як такий, доступний для оглядин усім зацікавленим (щодня пополудні, крім понеділків). Кожен має змогу на місці переконатися в тому, що всі виставкові приміщення чотирьох поверхів Інституту, після трирічного ремонту будинку, далі зайняті різними експозиціями.

Інститутом, який є корпорацією членів, управляє 9-особова Рада Директорів, очолена сином засновника-фундатора УІА Теодором Джусом. Членом тієї дирекції я ніколи не був, тому теж усувати щонебудь з Інституту чи займати самовільно якісь приміщення я не міг. Я є куратором Фундації Ол. Гриценка, яка має свій осідок в УІА на тій основі, що мистець Гриценко, його дружина і три директори фундації є індивідуальними членами Інституту. Фундація, яка має власний затверджений стейтовим урядом чартер, від 12 років займає в будинку Інституту свою кімнату і нікого усувати звідти також не потребувала. Дуже прошу всіх, що мають до мене претенсії, насамперед дотримуватися основної етичної вимоги журналізму — подавати перевірені факти, а мене залишити в спокою далі працювати для українського мистецтва.

С. Гординський

Верона, Н. Дж.

Петро Стерго

Пам'яті проф. Валеріяна Горбачевського

(1)

В неділю 12 січня ц. р. помер у Ню Йорку, на 88-му році творчого життя, дещо призабутий українським громадянством, сл. п. професор Валеріян Горбачевський — автор ряду філософічних трактатів, ідеолог системи ідеократизму, визначний педагог і виховник молоді та ідеолог і основник Союзу Конструктивно-Творчих Сил України, політичної групи, що й досі є складовою частиною Української Національної Ради.

Валеріян Горбачевський народився 9. серпня 1887 р. в селі Котюжинці, Бердичівського повіту в Україні, як восьма дитина в родині православного священика, який осиротив Валеріяна на третьому році життя. Хлопчиком заопікувався його дід-вдівець, священик у селі Чорна Кам'янка на Уманщині. Вихованням Валеріяна зайнялися тітки Соня та Саша, які навчили його читати, писати та грати на фортепіяні. Про дитячі роки так оповідав сл. п. Покійний: „Гуманні взаємовідносини в родині діда та впорядковане селянське життя додатньо впливали на мою психіку; я починав бути оптимістом, починав вірити в шляхетність людей, і починаючи шкільну науку, вирішив солідно працювати, щоб здобути потрібні знання для перебудови світу згідно з відвічними ідеалами правди, добра та краси". Ці „відвічні ідеали" правди, добра та краси наголошував сл. п. проф. Валеріян Горбачевський протягом усього життя.

На дев'ятому році життя вступив Валеріян до Бурси в Києві на Подолі, де вчилися переважно діти священиків і дяки і деякі селянські хлопці. Тут у хорі бурсаків увійшов він у знайомство з Олександром Кошицем, який студіював тоді в Києві у Духовній Академії та диригував хором бурсаків. По закінченні навчання в Бурсі в 1901-му році, вступив він на 6-річні студії до Київської Духовної Семінарії. Київських семінаристів виховувано в українському національному дусі; вони читали українські книжки, відвідували українські театральні вистави, бували на вечірках в українському клюбі, де часто доповідали М. Старицький, О. Олесь, І. Нечуй-Левицький та інші світочі тогочасного українського культурного життя в Києві. Співав тоді молодий Валеріян у хорі при Музичній Школі, що ним диригував славний В. Лисенко. Між викладачами в Семінарії тоді, крім О. Кошиця, був також Володимир Чехівський, пізніший прем'єр Української Народної Республіки.

По закінченні богословських студій в Семінарії в 1907-му р., Валеріян Горбачевський вступ на студії до Київського Комерційного Інституту, в якому він студіював економічні науки. Зараз по одержанні абсолюторії в Комерційному Інституті, на рекомендацію ректора Довнар-Запольського, від 1-го січня 1912 р. затруднено Валеріяна Горбачевського вчителем середньої торговельної школи в містечку Козятині. Цього ж року, 14-го жовтня, Валеріян одружився в Новогеоргієвську з Лідією Олексіївною Коссовою, яка поділяла долю й недолю свого чоловіка аж до його смерти, а тепер залишилася вдовою.

З містечком Козятином лучать проф. Валеріяна Горбачевського й роки Української Національної Революції, 1917-1920 рр. По дволітній підготові, будучи вже учителем торговельної школи, в 1914 р. склав В. Горбачевський державний іспит на звання кандидата економічних наук, а в 1915 р. склав він окремий іспит в Іспитовій Комісії при Міністерстві Торгівлі й Промисловости в Санкт Петербурзі на диплом викладача комерційних наук у школах всіх щаблів. Після завершення всіх студійних обов'язків, кинувся проф. В. Горбачевський у вир громадського життя Козятина. Як тільки дійшла вістка про упадок царату, в Козятині вже 20-го березня 1917 р. влаштовано всенародне Свято Свободи, на якому з промовою виступив тоді вже загально визнаваний провідник українців Козятина, проф. Валеріян Горбачевський. Коли в Козятині зорганізовано Совєт Рабочих і Солдатських Депутатів, то Валеріян Горбачевський відважно на зборах цього Совєта відчитав Перший Універсал Української Центральної Ради. Від того моменту В. Горбачевський не переставав активно змагатися за Українську Державу. Будучи посадником Козятина, доводилося йому переживати світлі та трагічні моменти боротьби за українську державність. Чудом, вдалося йому вже на місці страти, зберегтися від большевицького розстрілу, що його переводив червоний ватажок Качалов. Видержав Горбачевський на пості свого призначення аж до 1920 р., виїхавши тоді закордон.

Доля завела проф. Валеріяна Горбачевського на Закарпаття. Там кинувся він у вир виховання молоді та навчання у торговельних школах. Вже в 1922 р. він викладав у дворічній торговельній школі в Ужгороді, а коли в 1925 р. директор Августин Штефан розгорнув працю Державної Торговельної Академії в Мукачеві, то запросив він В. Горбачевського на професора політичної економії та книговедення, враз із проф. Олексою Приходьком, проф. Іваном Трухлим, проф. Великорським та ін. Коли ж Українська Торговельна Академія в 1938 р. була змушена переїхати до Сваляви, з огляду на забір Мукачева мадярами, то В. Горбачевський переїхав до Сваляви й віддав свою службу на будівництво Карпато-Української Держави. В тому часі з ентузіязмом опрацьовував він проєкт Державної Політехніки, частини якого надруковано на сторінках „Нової Свободи" в Хусті.

Коли ж мадярські війська стали наступати на Карпатську Україну в половині березня 1939 р., немолодий вже професор із своєю дружиною Лідією, як і проф. Іван Трухлий зі своєю дружиною Катериною, проф. д-р Леонід Мосендз та інші, пішки відступили зі студентами Української Торговельної Академії, які переформувалися в одиниці „Карпатської Січі", щоб під командою сотн. Климента обороняти свою державу, але під натиском збройної переваги ворога були змушені зі зброєю в руках відступати через Порошково, Перечин, Дубриничі

(Закінчення на стор. 5-ій)

З НАГОДИ МІЖНАРОДНОГО ДНЯ ЖІНКИ

Ірина Пеленська

В ОБОРОНІ ПОНЕВОЛЕНОЇ, АЛЕ НЕСКОРЕНОЇ

Міжнародний Жіночий Рік, підготовлений Комісією Статусу Жінки Об'єднаних Націй 1972 року, проголошений Асамблеєю ОН у 1975 році, є одним з тих кличів ОН, який не залишився паперовою заявою; він викликав жвавий відгук у світі, спричинив посилене змагання в напрямі зрівняння прав жінок і чоловіків у поодиноких державах, створюючи історичний етап у розвитку світового жіночого руху. Цей рух викликав і в нас увагу до української жінки.

Першим доказом цього було проголошення Президією СКВУ Українського Року Жінки в рамах Міжнародного. За цією декляративною заявою пішов другий знаменний акт—заява Комісії Прав Людини СКВУ про те, що ця Комісія присвятить свою діяльність у 1975 році жінці України, зокрема жінці - політичному в'язневі.

З радістю прийняли українські діячки цю заяву. На нараді 30-го січня в Торонті, Канада, з участю членів Комісії Прав Людини при СКВУ, яку очолює сенатор Павло Юзик, представниць Світової Федерації Українських Жіночих Організацій і представників Комітету Валентина Мороза устійнено плятформу і напрямні спільної дії. Чергового дня, 31-го січня, відбулася цілоденна Конференція КПЛ, одна Сесія якої була присвячена обороні української жінки на міжнародному терені. Про можливості у поодиноких ділянках цього терену реферували: д-р Д. Квітковський — у міжнародних юристів і Міжнародному Суді, мгр Уляна Целевич — у Міжнародному Червоному Хресті, проф. Б. Боцюрків — в Організації оборони прав людини і релігійних організацій, М. Липовецький — в Клюбі письменників (Пен Клюбі) і організаціях професіоналістів, І. Пеленська — у міжнародних жіночих організаціях.

Проводили нарадами п-і Олександра Ковальська і сенатор Павло Юзик.

Численні запити, а потім голоси в дискусії учасників Конференції, в тому молодих людей, головно членів Комітету оборони В. Мороза, виявили жваве й позитивне ставлення до проблематики оборони української жінки і дали надію на реальну діяльність у Році Української Жінки. При тому, мабуть, молоді люди думали, що вони, молоді, можуть найкраще перевести в чин ідеї і здійснити пляни, — в цьому вони праві: динаміка молодого покоління є завжди сильніша від поміркованої і обережної тактики старшого покоління.

Резолюційна Комісія під проводом сен. П. Юзика, у складі пп. ред. Лідії Бурачинської, Уляни Целевич, Миколи Мороза, Андрія Чорнодольського, виготовила резолюції, які відчитав у неділю, 2-го лютого на Пленарній Сесії СКВУ сен. Павло Юзик. Після короткої дискусії вони були прийняті Пленумом одноголосно. Вкладаються резолюції в такі чотири точки: 1) Проголошення Дня Жінки Політ - в'язня, сполученого з однією збірною громадською маніфестацією в кожній країні поселення; 2) Цей виступ слід попередити збиранням підписів під петицією у справі амнестії для жінок - в'язнів. У часі маніфестації, або після неї внести петицію до Секретаріяту ОН, а копії розіслати представникам усіх держав при ОН; 3) Зорганізувати семінар із різних національних груп на тему „Жінка в СССР" в мові країни поселення, з участю різних визначних постатей політичного і громадського світу; 4) Закупити сторінку у популярному щоденнику країни поселення з нагоди Дня Жінки - В'язня.

Ці резолюції покриваються з пляном Комісії Оборони Переслідуваних Жінок України при СФУЖО під проводом мгр Уляни Целевич. При СФУЖО створено ще теж дві інші Комісії Міжнародного Року Жінки під проводом д-р Марусі Бек і Українського Року Жінки під проводом п-і Ірини Павликовської. Обидві Комісії виготовили докладний плян праці.

Третім кроком з боку СКВУ в Українському Році Жінки є звернення до центральних Представництв країн у ЗСА, Канаді, Европі, Австралії, Аргентині і Венесуелі (тобто до Екзекутив КУК, УККА, СУОА, КОУГЦУ, УЦР, УББК) створити крайові комітети оборони українських жінок політ - в'язнів. І цей заклик підтримала Управа СФУЖО, закликаючи жінок входити також до цих комітетів у поодиноких місцевостях.

Від українського загалу буде залежати, як і наскільки оборонні акції будуть проведені і з яким успіхом. Розмір акцій оборони жінки політ - в'язня вимагає участи всіх: жінок і чоловіків, старших і молоді. На те, щоб світ почув наш голос, потрібно нашого спільного і великого зусилля. Цих зусиль упродовж останніх двох десятиріч українське організоване жіноцтво, зі своєю Світовою Федерацією на чолі, зробило багато. Не легке це завдання не лише на міжнародному, але й своєму терені. Бо і СФУЖО і її члени - організації не мали у своїх змаганнях опори в українських масах. Тим часом міжнародні діячі дуже добре орієнтуються в розташуванні сил і оцінюють вартість даного представництва не лише після його національно - державного й інтелектуального потенціялу, але теж після його ролі в даній спільноті, зглядно державі. Міжнародні чинники не вдоволяються лише нашими вимогами, в заміну вони вимагають від своїх членів - націй підтримки для себе, підтримки моральної, професійної і фінансової. Яку підтримку міжнародному світові може дати жіноцтво країни, чи спільноти, коли до його змагань ця спільнота ставиться байдуже, або й неприхильно? Тому високо цінимо становище Президії і Комісії СКВУ в обороні української жінки і бажаємо, щоб таке становище зайняла теж ціла українська громада у вільному світі.

Алла КОСОВСЬКА

500 ГЕРОЇНЬ

П'ять соток їх було, старих і юних,
Докраю змучених і рішених на все.
Їх крики й досі відбивають луни,
І вітер їх відгай навкруг землі несе.
А світ мовчить, холодний і байдужий.
П'ятсот їх згинуло в масакрі, в Кенґірі,
Розтрощені тіла садисти осоружні
З цинічним сміхом в яму загребли.
І нам своїх імен ніхто з них не залишив,
Їх душі вознеслись в безсмертну неба синь,
І на своїх скрижалях записав Всевишній:
„П'ятсот жінок, вкраїнок — героїнь".

Любов Коленська

„РАДЯНСЬКА ЖІНКА"

Щомісячний громадський політично - мистецький журнал „Радянська Жінка" за січень, ч. 1-ше, заснований 1920 р. (В-во „Радянська Україна") завдав собі труду присвятити своє видання відзначуванню Міжнародного року Жінки, який проголосили Об'єднані Нації і до якого йде підготова у вільному світі. У червні відбудеться з'їзд Жіночої Світової Федерації в Мехіко Сити і зі Совєтського Союзу... їдуть туди 100 делеґаток.

Уже обгортка журналу „Радянська жінка" — характеристична показом „захлинання" від надмірної радости... Ось жінка — трудівниця несе на плечах сніп збіжжя, а зараз біля неї жінка - мати радується дитиною, там і всміхнена дівчина - танечниця, зодягнена у народний стрій, з вінком квітів на волоссі. Всі вони символізують ідилічно-щасливе життя в країні і віддзеркалюють її „повноцінну і рівноправну" ролю у суспільстві. Тоді, коли насправді у жінки - матері немає навіть часу присвятитися своїй дитині й вона примушена її віддавати до дитячих ясел, жінка - трудівниця намагається з усіх сил виконати доручену їй норму, щоб не попасти на список відсталого паразита, а дівчина - танечниця ніяк не може проявити себе в індивідуальних виступах по своїй вподобі, бо за народною приказкою: „танцюй враже, як пан каже"...

У передовій „про жіночу долю" редакція журналу присвячує своє слово „сепараторниці" (вона вся рясніє від орденів) Верховнодніпровського Гірничометалургічного комбінату, депутатові Верховної Ради СССР, Олександрі Зубенко". У цій же передовій перелік усіх „ударних" роль цієї орденоносиці, а потім, річ ясна, заслуг совєтських „батько-опікунчих" властей у вирощуванні талантів і в допомозі усім „трудящим". Відтак приходять слова „вдячности Батьківщині" і вислови відчування „полум'яного патріотизму". Проте, й тут важко обійтися совєтському журналістичному перу без слів критики на адресу капіталістичних країн; вони і втирають співчутливу сльозину над долею „поневоленої жінки" у тих країнах. В заключному рядку цієї передової лунають фанфарні слова заклику: „Саме нинішній рік — Міжнародний Рік жінки — стане для наших подруг з капіталістичних країн, де вони по крихтах виривають признання усіх прав, роком напруженої боротьби за рівноправність, гідність, за кращу долю для своїх дітей А ми, жінки соціялістичного світу, можемо з гордістю сказати їм: дивіться, на яку височінь піднято трудівницю в країнах, де при владі народ".

Коментарі — як кажуть — зайві. Поглянути б тільки на статтю Євгена Сверстюка „На свято жінки", — присвячену жінкам, що за фізичною працею не встигають... жити, не встигають ані духово рости, ані жити по-людському, коли приходить крихітка часу порадуватися у близькому колі родини і друзів.

Повертаючись до журналу „Радянська жінка", там у черговій статті Л. Тупчієнка: „На барикадах першої російської революції" відзначується тих жінок, які брали участь у революційних діях, де вони боролись за „справжнє визволення жінки, за її... повну рівність у загальнопролетарській боротьбі за демократію і соціялізм". І в кожній черговій статті, чи у рядках хроніки, перелік різних професій жінок і їхніх просто неймовірних здобутків — вони: жінки - механізаторки, учительки, інженери, артистки теа-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЗАГИНУЛА З РУК КҐБ

АЛЛА ГОРСЬКА — народжена 1929 року, видатна українська мисткиня, оборонець людських прав в Україні. Її виключено зі Спілки Художників України тому, що свідчила на розправі В. Мороза. Закінчила Київський Художній Інститут. Активно включилася в процес національного відродження, який охопив молодші покоління творчої інтеліґенції Києва на початку 1960-их років.

У 1962-му році стала однією з організаторів відомого Клюбу творчої молоді (його розігнано 1964-го року). Брала участь в організуванні літературно-мистецьких вечорів, в розповсюдженні творів Самвидаву, зборів коштів на взаємодопомогу тощо.

1964 року враз з мистцями Людмилою Семикіною, Панасом Заливахою та Галиною Севрук, Алла Горська виготовила Шевченківський вітраж у вестибюлі Київського університету. На вітражі зображувався гнівний Шевченко, що однією рукою пригортав покривджену жінку-Україну, а у високо піднятій руці тримав книгу. На вітражі були слова: „Возвеличу отих малих рабів німих! Я на сторожі коло їх поставлю слово". (Фото вітражу надруковане в „Українському Календарі" на 1965-ий, виданому Українським Суспільно-Культурним Товариством в Польщі). Вітраж був брутально знищений, а Алла Горська і Людмила Семикіна виключені зі Спілки Художників України. При розгляді їхньої справи вони тримали себе з гідністю.

А. Горська підписувала різні заявив і протести, вимогу допускати на різні політичні процеси, 1967 року їздила до Львова на суд Вячеслава Чорновола і написала потім з групою присутніх киян протест проти незаконного характеру суду в республіканську інстанцію. У 1968-му році підписала відомий протест великої групи киян проти порушень у СССР соціялістичної демократії і норм соціялістичної законности, за що її виключено із Спілки Художників.

Алла Горська

У липні 1968-го року А. Горська, з І. Дзюбою, Є. Сверстюком та В. Некрасовим звернулась листом до газети „Літературна Газета" в зв'язку з наклепницькою статтею О. Полторацького.

У 1969-1970 роках підтримувала виступи В. Мороза, його статтю „Серед снігів". У „справі" В. Мороза фігурує, перерахована серед „компромітуючих" матеріялів під час обшуку, поштівка від А. Горської, де вона В. Мороза, з огляду на його громадську мужність називає „квіткою серед снігів". У 1970 р. Алла Горська, викликана на допити у Станиславівське КҐБ, відмовилася подавати проти Мороза будь-яке свідчення. Постійно в час перед смертю висловлювала жаль, що не поїхала на суд В. Мороза до Станиславова і написала заяву-протест до Верховного Суду УССР про незаконність і жорстокість вироку (чи встигла надіслати цю заяву — невідомо). Аллу Горську замордовано серед „невияснених" обставин 28-го листопада 1970 року, в будинку свекра Зарецького, в місті Василькові, біля Києва.

В СОВЄТСЬКОМУ ДОМІ НЕВОЛІ: ВОНИ ДОМАГАЮТЬСЯ СВОЇХ ПРАВ...

З-поміж тисяч українських жінок, що займають провідні місця в українському культурному, суспільно-політичному, науковому житті, загальну увагу не тільки всього українського суспільства, а й цілого світу притягають ці українські жінки, які з посвятою свого особистого життя, своєї кар'єри, невтомно продовжують змагання за визволення свого народу і за пошанування основних прав людини. Багато з них сьогодні находиться в тюрмах і концтаборах СССР, багато коротає свій життєвий шлях на далекому засланні, у відірванні від рідних, чоловіків, дітей. Деякі з них вже закінчили свою життьову мандрівку, записавшись в нашій історії, як непохитні борці за національні і загальнолюдські ідеали. Про них, чи принаймні про деяких з них, хочемо сказати кілька слів власне при нагоді Міжнародного Жіночого Дня в СССР в час, коли весь світ в цьому році відзначає Міжнародний День Жінки.

ЖІНКИ НА ЗАСЛАННІ

ДІДИК ГАЛИНА — народжена 1912 року. Заарештована 5-го березня 1950 р.; засуджена на 25 років важких робіт. Перебувала у Верхнє-Уральському і Володимирі. З 1968-им роком тюрму замінено табором. Перебуває у таборі в Мордовії. Проти неї велося слідство, відповідальним за кримінальні злочини, капітаном Виноградовим, відомим з цього, що ще в сталінські часи люто катував в'язнів. Зокрема він знущався над заарештованими жінками, а саме: Галиною Дідик і Одаркою Гусяк.

КАЛИНЕЦЬ - СТАСІВ ІРИНА — дружина Ігоря Калинця — поета і письменника, у 1972 році засудженого на 9 років важких робіт. Народжена вона 1940 року, за професією гімназійна вчителька і письменниця, авторка кількох ненадрукованих поетичних збірок. Закінчила Львівський університет. Періодично була безробітною в наслідок її протестів проти арештів: (вона була поміж групою (М. Осадчий, Ігор Калинець, Г. Чубай, С. Шабатура, О. Горинь), яка звернулася до прокуратури УССР та до Станиславівського обласного суду з фототелеграмою, у якій вони домагалися допустити їх на процес В. Мороза, після його другого арешту 1 червня 1970 р. в Станиславові, і повідомити їх про день суду; вона зверталася з великою групою інтелектуалістів (30-40 осіб), наприкінці листопада того року, з протестом до Верховного Суду УССР проти жорстокої розправи над В. Морозом, вимагаючи скасування незаконного вироку обласного суду і звільнення засудженого. Коли заарештовано В. Мороза на 14 років, Ігор та Ірина Калинці написали до голови Верховного Суду протест, кінчаючи його словами: „Не судіть і самі осуджені не будете". Про Ірину Стасів-Калинець згадує і сам В. Мороз, коли пише протест проти обшуку в його хаті до прокурора УССР, до першого секретаря ЦК КПУ Шелеста, до голови КҐБ при Раді Міністрів Нікітченка, обурюючись на трус і на те, що в тому часі забрано дитячу казку Ірини Стасів „Кіт Мурко".

Ірина Стасів-Калинець належала до Громадського Комітету Захисту Ніни Строкатої-Караванської, члени цього Комітету: історик — Петро Якір, філолог — Ірина Стасів, письменник — Василь Стус, матрос — Леонід Тимчук у заяві писали про необоснований арешт Ніни Строкатої, про цілі того Комітету. Протестувала вона також проти повторного арешту В. Мороза, а з нею під цією заявою підписалися Ігор Калинець, Марія Качмар-Савка, Людмила Шереметьєва, Стефанія Гулик, Ніна Строката, Олена Антонів, Ярослав Кендзьор, Юрій Шухевич.

У 1970 році, влітку її звільнили з посади викладача української мови і літератури на підготовчому факультеті Львівського інституту. У 1972 р. її засуджено на 6 років загально-режимної праці в таборах і на 3 роки заслання.

КАРАВАНСЬКА - СТРОКАТА НІНА — дружина Святослава Караванського, поета письменника і літературного перекладача, поновно засудженого в 1960 р. на 8 років і 6 місяців важких робіт. Народжена 1925 року, 31-го січня, в Одесі в українській родині, що вистояла проти денаціоналізації. Після закінчення середньої школи вона зразу вписалась до Одеського медичного інституту, який закінчила з відзначенням. Спочатку працювала в Одеському мікробіологічному інституті потім 6 років на півдні України. Приблизно від 1950-1952 років по травень 1971 року вона була науковим працівником Одеського медичного інституту і спеціялізувалася в мікробіології. Останнім часом працювала над кандидатською дисертацією і в неї багато наукових публікацій.

Аж до самого звільнення з праці вона користувалася репутацією здібного науковця і важко було проти неї висунути будь-які претенсії. З 1961-го року Н. Строката одружилася із Святославом Караванським, який кілька місяців перед тим повернувся з ув'язнення. В листопаді Святослава Караванського вдруге заарештовано за написання двох статтей про антиленінську мовну політику в Україні і за звернення до керівників Польщі і Чехо-Словаччини в справі політичних арештів.

Його дружину Н. Строкату від цього часу переслідувано тим більше, що вона підписала заяву до Ради Міністрів у справі повторного арешту В. Мороза, а окрім того Володимирський обласний суд виніс їй догану — „окрему ухвалу" за „негідну поведінку" під час слідства і суду її чоловіка і надіслав цю ухвалу до Одеського медичного інституту, де вона працювала.

Трохи переслідування були припинились, коли вона взяла активну участь у ліквідації холери, але від 1971 року напади на неї знову посилились, тому, що вона обстоювала своє моральне право захищати свого чоловіка. Н. Строкату викинуто з інституту, мовляв, за „власним бажанням". В наслідок анонімних листів і неспроможности знайти працю вона виїхала з України в Нальчик, а наприкінці літа 1971-го року зроблено в неї обшук, забрано два вірші її чоловіка Караванського і заарештовано. Засудили її на 4 роки важких робіт у 1972 році.

СЕНИК ІРИНА — учителька, народжена 1925 р. У 1946-му році її засуджено на 10 років важких робіт і вона їх вповні відбула; 1973 року, в березні їй знову присуджено 6 років важкої праці, бо разом з іншими вона внесла протестну заяву до Президії Верховної Ради в справі слідства Святослава Караванського. Перебуває у Мордовії.

До українського громадянства у вільному світі

Комісія Прав Людини при СКВУ звертається до українського громадянства у вільному світі з закликом підтримати морально українських жінок-політв'язнів, які караються в совєтських тюрмах.

Об'єднані Нації проголосили 1975-ий рік Міжнародним Роком Жінки, а Секретаріят СКВУ — Роком Української Жінки. Прилучімось до цих святкувань, висилаючи з нагоди Свята Жінки, яке припадає на день 8-го березня, картки з привітаннями нашим жінкам-політв'язням, щоб висловами нашої солідарности хоч в деякій мірі полегшити їх страждання!

Нижче подаємо імена і адреси п'ятьох ув'язнених жінок, прохаючи про масову висилку їм карток:

Сеник, Ірина Михайлівна
Калинець-Стасів, Ірина Онуфрівна
Світлична, Надія Алексіївна
Строката, Ніна Антонівна
Шабатура, Стефанія Михайлівна

адреса:

Мордовськая АССР
Теньгушевський район
ст. Барашево
п. я. ЖХ 385/3-4

або:

СССР, Москва
учр. п/я 5110/1 - ЖХ

Нехай наші привітання з приводу Свята Жінки, вислані цим п'ятьом героїням, будуть символом нашої пошани, підтримки і солідарности з усіма українськими жінками, яких окупант запроторив до в'язниць і таборів, або заслав далеко від рідного краю!

24 лютого, 1975 р.

Комісія Прав Людини при СКВУ

ШАВАТУРА СТЕФАНІЯ — народжена у 1938-му році. За професією учителька мистецтва, авторка багатьох мистецьких гобеленів. Протестувала проти арешту В. Мороза і проти його присуду і вислала протест разом з іншою групою людей до Верховного Суду. У 1972-му році її засуджено на 5 років важкої праці в таборах і 3 роки заслання.

ШУМУК-СВІТЛИЧНА НАДІЯ — дружина Данила Шумука і сестра Івана Світличного (обидва двічі заслані, вдруге — у 1972 році, досі на засланні). Народжена 1942 року. Випрацьовувала радіові тексти, вона філолог. Її і Р. Мотрук звільнено з республіканського радіомовлення за те, що не послухали начальницької вказівки і 22-го травня пішли до пам'ятника Шевченкові в Києві. Коли замордовано Аллу Горську, вона разом з Є. Сверстюком приїхала у Васильків з домаганням, щоб відкрили будинок свекра Алли Горської Зарецького. Постійно була безробітною. У неї забрали архів А. Горської. У 1973-му році, в березні її засуджено на 4 роки важких робіт в таборах.

ПАЛЬЧАК МАРІЯ — учасниця оунівського руху; перебувала в одному з останніх „схронів", який рокрито в 1961-му році на Тернопільщині. Ті, що були в „схроні" (криївці) чинили збройний спротив, а потім самі себе постріляли. Рана М. Пальчак виявилась не смертельною, і її засудили на розстріл, проте касаційна інстанція змінила їй вирок на 15 років ув'язнення. Перебуває в Мордовії — табір 3.

НАСТУСЕНКО ЛЮБОВ — її поміщено в спеціяльний відділ божевільні в Коломиї, а потім в Харкові, де вона скаржилась на надмірні знущання, і що вона в таких обставинах справді може збожеволіти. До неї навідувалась її сестра, але їй пригрозили, щоб вона не приходила, бо її спіткає така ж доля.

СИЛОВОНЧИК ГАЛИНА — народжена 1937 року; засуджено її в 1969 році на 13 років ув'язнення в таборах праці і на 5 років заслання. Перебуває у таборі в Мордовії ч. 3.

ГУСЯК ОДАРКА — народжена у 1924 році, працівничка Українського Червоного Хреста. Заарештована 5-го березня 1950 року на 25 років тюрми. Перебувала у Верхнє-Уральському та Володимирі, а з 1968 року — у Мордовії, в таборі ч. 6.

Жінки, в яких чоловіки на засланні

РАЇСА МОРОЗ — дружина Валентина Мороза. 5 років викладала в Івано-Франківському інституті німецьку мову. Після суду над Валентином Морозом їй заявили, що вона працює в інституті останній рік, а потім проголосили конкурс на заміщення посади, яку вона займала. І відразу по тому примусили її виселитися з помешкання. Раїса Мороз написала листа від себе і від свого сина в обороні В. Мороза від присуду до першого секретаря ЦК КПУ Шелеста, прокурора УССР Глухова і до голови КҐБ при Раді Міністрів УССР Федорчука і вислала звернення до ОН і інших державних мужів та до сумління вільного світу. Звернення це датоване 5-го листопада 1974 р., отже один день після того, як відбулось кошмарне побачення Валентина Мороза з його дружиною та його сином у тюрмі.

ТЕТЯНА ПЛЮЩ-ЖИТНИКОВА повідомила закордонних кореспондентів у Москві, що вона подаватиме до суду адміністрацію психіятричної лікарні в Дніпропетровську, до якої на вимогу КҐБ запроторено її чоловіка Леоніда. Вона заявила, що має багато доказів, що персонал тієї лікарні-тюрми задумує вбити її чоловіка ліками. Її чоловік Леонід Плющ, науковець - математик, запроторений в божевільню 1973-го року.

Баль дебютанток в Боффало

Ліза Іваненко і Степан Грекуляк, Ганя Матвіїшин і Богдан Хомин, Діяна Гаврилюк і Марко Слюсарчук, Уляна Гаврилюк і Марко Луцький.

Як у минулих роках, так і цього року Допомогова Секція при відділі УККА в Боффало влаштувала забаву, головною метою якої було впровадиви у громадське життя української громади молодих дівчат — дебютанток. У суботу 8-го лютого ц. р. в залі української православної громади відбулася забава і презентація. Дебютантки і їхні ескорти: Гаврилюк Діяна і Марко Слюсарчук, Гаврилюк Уляна і Марко Луцький, Ліза Іваненко і Степан Грекуляк і Ганя Матвішин і Богдан Хомин з Боффало. Дебютанток, яких впровадили на залю їхні батьки, та ескорти дебютанток привітала і представила на сцені Ірина Лаврівська, яка вже від ряду років, на прохання управи Допомогової Секції, сповняє цей громадський обов'язок.

Гарні дівчата, у гарних суконках, з китицями квітів, внесли на залю подих юности та доказ, що наша громада побільшується молодими громадськими силами. Між балевою публікою мило вражало велике число студентської молоді. До танців пригривала оркестра М. Телюка, співав д-р Є. Савчин загостивши на цю забаву до Боффало. Буфет приготовили пані з Допомогової Секції, а матеріяльний прибуток доповнив фінанси Допомогової Секції потрібні, щоб вести далі харитативну працю розпочату 23 роки тому на терені нашої громади в ім'я допомоги старшим віком залишенцям у західній Европі, школам українознавства на терені Німеччини, а останньо новим теренам — Україні і Бразилії. Наша Допомогова Секція має три сталі патронати а саме: Школу Українознавства в Інгольштаді — Німеччина, дім старших віком українців в Бельгії та інтернат „Рідної Школи" в Мюнхені, куди кожного місяця висилає допомогу.

Загальні річні збори 153-го Відділу УНС у Філядельфії

В неділю 9-го лютого ц. р. о год. 11-ій перед полуднем в залі УНСоюзу відбулися 21-ші з ряду Загальні Збори 153-го Від. ім. Луки Мишуги у Філядельфії. Збори відкрив голова Відділу головний радний Іван Одежинський привітавши членів, а головно д-ра Богдана Гнатюка, головного контролера УНСоюзу. З черги вшановано пам'ять померлих членів Відділу, і обрано президію зборів: д-р Богдан Гнатюк — голова і мґр Богдан Артимишин секретар.

За уступуючу управу звітували: голова Іван Одежинський, секретар інж. Іван Скіра, касир директор Микола Прасіцкий, а за Контрольну Комісію Михайло Гісь. Голова Відділу Іван Одежинський поінформував про загальну працю Відділу, а секретар інж. Іван Скіра поінформував про всі ділянки праці. Він пояснив, що з біжучим роком Відділ вступив в „третю декаду союзової" праці з гарним прибутком саме 755 членами. Тим самим цей Відділ найбільший не лиш в окрузі філядельфійській — але в цілому Пенсилвенійському стейті — колисці народження УНСоюзу. Секретар Скіра говорив про позитиви і неґативи які доводилось зустрічати під час річної праці. До позитивів зарахував це, що Відділ збагатився на 59 нових членів, яких приєднали Іван Одежинський, Богдан Артимишин, Іван Скіра і Микола Прасіцкий. До неґативів зарахував секретар це, що зібравши членських внесків для Союзу в сумі 44 426.31 дол. треба було одну третю з цього збирати по хатах, відвідуючи членів. Ту ділянку праці виконував заступник секретаря мґр Богдан Артимишин, але за словами звітодавця, це забирає багато часу, труду і страху перед грабіжниками.

Директор Микола Прасіцкий, в звіті за фінансову ділянку Відділу поінформував членів про стан зібраних грошей для УНСоюзу, як членських вкладок та зібраних грошей до каси Відділу, яка нараховує 1.641.48 дол. За Контрольну Комісію звітував Михайло Гісь, який відчитав писемний звіт, підписаний головою цієї Комісії редактором Олегом Лисяком,

З черги предсідник зборів д-р Богдан Гнатюк запросив до слова головного організатора і голову Філядельфійської округи Степана Гавриша, який, як голова Округи висловив признання і подяку управі Відділу за колосальний вклад праці в розбудову Округи. Він сказав, що Округа вже 7-ий раз з черги стала першуном-чемпіоном здобуваючи найбільше число нових членів, але з тому поважна засл. є голови Відділу, головного радного Івана Одежинського який у ювілейному році здобув для Округи 96 членів.

Степан Гавриш поінформу- УНСоюзу, заторкнувши й інвав також про загальні організаційні справи УНСоюзу, заторкнувши й інші ділянки праці Головної Канцелярії.

На внесок члена Контрольної Комісії Михайла Гіся уділено абсолюторію уступаючій управі, з признанням, та приступлено до вибору управи на 1975 рік, яку обрано в складі: Іван Одежинський — голова, д-р Богдан Гнатюк — заступник голови, інж. Іван Скіра — секретар, мґр Богдан Артимишин — заступник секретаря, дир. Микола Плосіцкий - касир і Тадей Намака — вільний член Управи. Контрольна Комісія: Михайло Гісь — голова, д-р Володимир Пушкар і ред. Олександер Луцький члени.

В точці внесків і запитів члени ставили запити представникам Головного Уряду, заторкуючи різні ділянки праці Союзу, а головно порушено справу фінансування Союзової Будівлі та щоденника „Свободи". Вичерпну відповідь вони одержували від д-ра Гнатюка і Гавриша. Присутній на зборах член Відділу д-р Цегельський, поставив конкретний внесок під кличем „Свій до свого", пропонуючи, щоби наступна 29-та Конвенції УНС обов'язково відбулася виключно на Союзівці. Члени понад 30 осіб одноголосно схвалили цей внесок. Новообраний голова Відділу Іван Одежинський в імені членів управи подякував за довір'я і запросив всіх на вже традиційну гостину приготовлену секретарем Відділу інж. Іваном Скірою.

С. Г.

„РАДЯНСЬКА ЖІНКА"

(Закінчення зі стор. 3-ої)

трів, доярки, пташниці-операторки, бригадирки, голови колгоспів, а навіть існує таке становище жінки, як „начальник управління благоустрою та... озеленення Міністерства комунального господарства Азербайджанської РСР". Казав бо Ленін, що „для повного визволення жінки і для справжньої рівности її з чоловіком треба, щоб було суспільне господарство і щоб жінка брала участь у спільній продуктивній праці". І сповнилися слова „віщого" Леніна —жінка бере участь у продуктивній праці, проте та праця не спільна, ввесь тягар на плечах жінки: будування доріг, піднімання цегли, воження каміння, копання ровів, в той час, коли приглядається цій непосильній праці чоловік - наставник, подаючи жінці директиви, як „блискуче" вона повинна виконати норму праці

У дискусійній статтейці „Над трудовим вихованням дитини", батьки учнів з Чернігівської середньої школи, 5-ої кляси відбувають панель з опікуном цієї кляси. І тут розвивається послідовна лінія комуністичної партії — сповнена преважливої турботи над вихованням молоді, яка повинна йти за напрямом ленінізму, повинна бути просякнута марксистсько - комуністичним світоглядом. І вчать їх марксистсько - ленінського „катехизму".

Проте, не все їм вдається. Один студент, повернувшись нещодавно з України, оповіда: „Іду Хрещатиком, роздивляюсь навколо й хочу запитати, куди мені повернутися, заблукав. А напроти мене двоє молодих людей, такого ж віку як я — приблизно 20-ти років, пристанули також. Я їх і розпитав, куди мені йти, а вони: „Ти з Америки приїхав, пізнати". А потім переглянулись поміж собою і один з них, так ніби мимохіть, запитав: „А про Мороза знаєш?" А я — нічого. (Вдома мені добре наказували, щоб остерігався провокацій). А молодий чоловік знову: „Хіба там вам невідомо, що Мороз голодує?" — Коли я далі нічого не відповідав, другий з них сказав: „Може й добре, що не говориш, тут мовчати треба, проте шкода". — Крутнулись і зникли.

У „Радянській жінці" далі невелика стаття Алли Коваль, професора Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, автора книжки „Культура ділового мовлення і писемного та усного спілкування". У книжці цій поучення, як готуватися до публічного виступу, складати конспекти, тези і пляни, як наголошувати увагу на культуру мови. Алла Коваль зазначує: „Проблеми радянської діловитости, культури ділового спілкування є зараз предметом обговорення: наше сьогодення вимагає від кожного працівника високої культури управління, зокрема культури службової поведінки, культури ділового мовлення".

Про „високу культуру" управління немає що й казати, спробуйте звернутися з якимось проханням до уряду, коли ви не належите до комсомолу чи до партії, а є звичайним собі громадянином СССР, або хай звичайний собі „пролетар" попросить поладнати йому доставу речі кого небудь домашнього устаткування. А вже, коли йдеться про „наголошення уваги на культурі мови" немає про що мріяти: українську мову окупант намагається замінити суржиком, вона вся рясніє русизмами, втрачаючи свою чистоту, притаманну їй оригінальну красу.

У журналі є і оповідання, де накреслені візерунки колгоспо-соціялістичного побуту зі всіма совєтськими нововведеннями, скрізь домішка пересадного сантименталізму, де навіть тополі, верби, українське сонці, запашність піль і серце пройняті „дружбою, героїзмом і любов'ю".

Є і вірші, а поміж ними характеристичний авторства Надії Львівської. Вона пише: „Ти — син Росії, я дочка Вкраїни. Та в нас єдина Матінка земля. Одного гарту ми, і пісня в нас єдина. І єдність ця плекать нам дозволя. Одного поля ґрунт, щоб зілля добротне пробивалося, росло; Єдине слово, що малому сину початок спільний на життя дало. В початку тому мрія соколина виднється, виблискує здаля". Тема „старшого брата" — російського й українського — „молодшого" вже давня, парафразована на всі лади, вона безустанно і послідовно повторювана; її до нікуди оклепано раніше і старшим поколінням совєтських поетів, і її привіз до Америки Євгеній Євтушенко. Цю тему постійно знаходимо в усій совєтській пресі, до неї посильно і часто повертаються, з намаганням створити видимість дружби поміж двома народами. Повторювання цієї теми — це запобігання перед неминучим — для совєтських властей — лихом, що коли вийде наяву, що немає ніякої дружби, а навпаки ворожнеча — і вона колись обернеться з усією силою проти „старшого брата.

В потім ще одна нелогічна дивовижа в рубриці „На теми моралі", п.з. „Бережіть бабусину усмішку". Авторка її, Ірина Пащенко картає і напоминає молодше покоління, щоб воно більше шанувало і дбало про старших людей. І тут саме парадокс, бо якраз у цьому ж журналі, саме в передовій, підкреслено факт, що коли в капіталістичних країнах старші без опіки, самотні, живуть в поневірянні, то в Совєтському Союзі піклуються і ставляться до них з пошаною, як ніде у світі.

І нарешті при кінці журналу, у зв'язку з Міжнародним Роком Жінки, в хроніці, у невеликій шпальті — кількадесят рядків згадки про те, що діється в світі. Спочатку в загальному подано про боротьбу жінок у цілому світі за „фактичну" рівноправність, а потім описано, як то в Непалі, Франції, Індії та Англії жінки борються „під гаслом активних дій на захист прав жінки і зміцнення міжнародного демократичного руху". Усе те припудроване, просякнуте комуністичною пропагандою.

У журналі відзначено таких жінок, як померлу (десять літ тому) польську письменницю і „великого аґітатора" Ванду Василевску і Ольгу Брабич — голову Конференції з питань суспільної активности жінок Словенії.

Щоб не забрати... належного — в журналі ще кілька куховарських приписів, косметичних порад і кроїв.

Як бачимо, обличчя цього журналу нічим не відрізняється від інших совєтських журналів. Він зовсім не відповідає своїм змістом вимогам у стремлінні до об'єднання усіх жінок світу, ані тому, щоб вони всі під кожним оглядом могли включитися у загальне русло справді міжнародного року, щоб його гармонійно відсвяткувати і шукати об'єктивної розв'язки пекучих жіночих і загальних проблем.

Вашинґтон в поклоні Т. Шевченкові

Вашинґтон (В.Ю.М.). — В неділю, 9-го березня ц.р. о год. 1.30 по полудні тут заходом Метрополітального Відділу УККА та при співучасті місцевих установ і організацій молоді відбудеться вшанування роковин Тараса Шевченка. Програма відзначення роковин проходитиме біля пам'ятника Поета при 22-й і П. вулицях. Молитви біля пам'ятника відмовлять оо. Петро Будний і Степан Шавель; святочне слово в українській мові скаже Галина Петренко, в англійській Андрій Міхняк. Будуть виголошені також декламації в обидвох мовах, а делеґації українських церков і організацій покладуть перед пам'ятником квіти.

Лідія Антимович

БАЧУ НЕМОВ СЬОГОДНІ

Зима, 1942-ий рік. Проникливий холод. Львів у засипах глибокого снігу, на їздні і хідниках він уже розмок і посірів — перетворившись у начебто рідку, розсипчасту кашу. На вулиці Потоцького майже безлюдно, тільки то тут то там промандрує прохожий. Зокрема, нікого немає впоблизу жіночого монастиря, котрий то німецькі власті перетворили в шпиталь для совєтських полонених — нещасних, і змізерованих у вояцьких злишках одягу людей, в котрих тільки гарячково просвічували очі. Декотрі, з них міцніші, вешталися по подвір'ї, немов тіні...

Монахиням дозволено було працювати в кухні й глядіти за недужими. Саме з однією з них сестрою Журибідою я познайомилася, коли її прийнято до праці в бібліотеці Наукового Товариства ім. Шевченка. В той час директором був покійний Володимир Дорошенко — великий ентузіяст праці, „ходяча енциклопедія", як тоді висловлювався про нього також уже покійний проф. Михайло Возняк. Володимир Дорошенко був наскрізь шляхетною і гуманною людиною, рятував людей і допомагав їм під час цих двох окупацій Галичини — большевицької і німецької. Коли тільки міг влаштовував їх на працю, хочби в цьому випадку, коли до Львова ввійшли німецькі війська і він прийняв до праці жидівку—дружину великого приятеля українців власника друкарні в Коломиї — Оренштайна. Проте їй недовго довелося тут працювати, вона внезабарі кудись зникла і мені невідома її ані маленької її донечки доля. Знову, під час совєтської окупації, кожного тижня Володимира Дорошенка викликало на „явку" НКВД, звідкіля він повертався ледве живий, натерпівшись „за друзя свої" — не виказавши на нікого. Сьогодні, по десятьох роках від його смерти, він призабутий і ніхто його не згадає ані одним словечком.

Він і прийняв до бібліотеки сестру Журибіду, — старшу монахиню — вирозумілу, добросердечну душу, яка старалась допомагати іншим.

І завжди, з неповторною силою, приходить до мене один зимовий день, який ніколи не зітреться й досі не вимазався з моєї пам'яти. Це був день сірий — з обличчя безмилосердної зими, що обдаровувала людей найлютішими морозами, коли не було в що зодягнутись, ані чим прохарчуватися. В таку то пору „чалапала" я по хіднику вулиці Потоцького, ледве не загубивши снігівців, бо окрім них, на мені не було жадного взуття. І хоча яка була втомлена і перемерзла — йшла бадьоро, підкріплювана надією отримати хоча б одну хлібину від доброї сестри Журибіди, яка несла пільгу умираючим совєтським полоненим — добрим словом, шепотом молитви і невтомним піклуванням.

Мої сподівання здійснились і я поверталась додому не тільки з хлібиною в паперовій торбинці, але мене супроводили слова потіхи і ласкава, добряча усмішка сестри. Мною пробігало радісне хвилювання і усміхались до мене думки як то вдома привітають мої голодні дівчатка і як смачно їстимуть отой гливкий, чорний хліб...

Та враз, вже біля самого виходу зі шпитального подвір'я, до мене звернулась не так людина, а ледве тінь її — вона простягнула руку й попросила: Дай хлеба". І це були не тільки слова, що жадібно прохали, а її великі чорні очі, що ще жевріли відблиском життя...

На мить я завагалась... Проте, сильніш усього до мене торкнулись почування матері й передо мною з'явилось дві пари голубих очей, які, коли я відкрию двері, дивитимуться на мене з німим запитом і проханням. І я, повернувшись пішла швидкою ходою до мого дому, до моїх дівчаток. Вода похлюпувала у моїх дірявих снігівцях, морозило холодом, а в моїй душі радість обнялася з глибоким смутком, в ньому ятрилася відмова отим нещасним великим очам, що прохали, бо й вони хотіли жити...

У мене велике бажання, щоб ота тінь - людина, перейшовши безкраю нужду і скорботу — ще жила, і щоб Господь подав їй силу зрозуміти мене й вибачити...

Дебют гуртка „Бджілки-Волошки" з Пластової Станиці в Нюарку-Ірвінґтоні

Ірвінґтон, Н. Дж. (Л. К.) — У суботу 1-го лютого ц. р. о год. 8-ій вечора, відбулися тут традиційні карнавалові вечерниці, влаштовані Гуртком Пластприяту при місцевій Пластовій Станиці.

Забаву і презентацію дебютанток гуртка „Бджілки-Волошки" та забаву попередила вечеря, перед якою провів молитву о. Павло Малюга, ЧНІ, парох української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку. Під час вечері зі словом привіту виступив голова гуртка Пластприяту мґр Остап Олесницький, особливо звернувшись до д-ра Миколи Терлецького, пригадуючи, що за заслуги для народу і Пласту Верховна Пластова Команда відзначила його у 1928-му році рідкісним і почесним титулом добродія українського Пласту.

Групу дебютанток привітав станичний пл. сеніор Андрій Мицьо. О год. 8.45 церемоніял презентації дебютанток перевів діловод Пластприяту при Крайовій Пластовій Старшині і координатор імпрезово-господарської референтури Антін Тимкевич, разом з п-і Марією Свинтух і Ярославом Яворським, що й займались підготовою і проведенням дебюту. Як і кожнорічно, дебютантки, зодягнені в білі сукні з китичками волошок, підходили зі своїми ескортами й тоді проголошувано їхні прізвища, вмілості. А там почулися звуки вальса і дебютантки спочатку танцювали зі своїми батьками, відтак з екскортами а потім приявні до мелодій оркестри „Темпо" під орудою Іринея Коваля.

Під час вечерниць чотири дебютантки з попередніх років вручили п-і Августині Хомовій, ініціяторці пластових дебютів в Нюарку і провідниці кожнорічної презентації дебютів, по-мистецьки виконану грамоту і китицю троянд.

Вечерниці тривали до 1-ої години; приявних на залі було 532 особи, з того 155 — молоді. За день 3-го лютого у газеті „Стар Леджер" появилась невелика замітка і знімка трьох цьогорічних дебютанток — Лади Ліщинської, Христі Ткач і Аріяни Кордуби.

Дебютантки з Пластової Саниці в Нюарку гуртка „Бджілки - Волошки". На фото (зліва): Лада Ліщинська і Марко Соробей, Аріяна Кордуба та Андрій Козак, Марія Кучинська та Євген Шморгун, Надія Ретька і Петро Ганкевич, Гільда Палюк і Михайло Ковалик, Міра Левицька і Богдан Васічко, Валерія Павел і Ярослав Лозовий, Марта Левицька й Андрій Балицький, Роксоляна Шеґедин і Володимир Темницький, Лідія Змий та Володимир Гайдар, Наталка Бекесевич і Ярослав Шуль, Оленка Гнатів і Андрій Рак, Христя Ткач і Валентин Олійник, Лариса Кісілевська і Тарас Ліщинський, Ірина Лисницька і Михайло Шпигульський.

Фінансове звідомлення Комітету Оборони Валентина Мороза в Торонті

за час від 30-го січня 1974 р. до 31-го серпня 1974 р.

ПРИХОДИ		
1. Пожертви:		
Надіслані до бюра	16,701.45	
Збірки	3,799.22	
Віча А. Радиґіна	7,146.92	
Збіркові листи	3,306.60	30,954.19
2. Демонстрації (оплати за автобуси)	13,159.50	
3. Голодівка в Оттаві (льотерія)	1,708.00	
4. Висвітлення фільму „Один день Івана Денисовича"	965.52	
5. Продаж збірки творів В. Мороза	2,224.40	18,057.42
Разом приходи		**$49,011.61**
РОЗХОДИ		
1. Інформація:		
Відкритий лист у пресі	6,383.60	
Кошти друків	2,208.58	
Телефони	1,173.95	
Матеріяли про політв'язнів	1,083.66	
Поїздки членів Комітету	764.11	
Поштові марки	665.54	
Телеграми	584.55	12,763.99
2. Дамонстрації:		
Оплати за автобуси	17,423.50	
Голодівка в Оттаві	1,248.87	
Демонстрація перед амбасадою в Оттаві	1,264.58	19,936.95
3. Видання збірки творів В. Мороза	8,601.40	
4. Платні працівників	3,120.10	
5. Віча А. Радиґіна	1,034.86	
6. Дотації іншим комітетам	1,100.00	
7. Чинш за приміщення	460.00	
8. Канцелярійне приладдя	444.57	
9. Випозичення фільму „Один день Івана Денисовича"	259.87	
10. Випозичення авт	100.80	
11. Банкові оплати	40.41	
12. Різне	133.52	15,295.53
Разом розходи		**$47,996.47**

За Комітет Оборони Валентина Мороза при СКВУ в Торонті:

проф. д-р Володимир Тарнопольський, в. р.
голова

Микола Липовецький
заступник голови

Ігор Велигорський, в. р.
голова Фінансової Комісії

Богдан Леціцин
скарбник

Євген Змий звітує про продуктивність Департаменту парків

У недільних виданнях з 2 і 23-го лютого газета „Ню Йорк Таймс" опублікувала репортажі С. Вайсмана про ПРСА, міську агенцію відповідальну за упримування парків та розвагову і культурну діяльність міста Ню Йорку. Ці репортажі, зокрема перший, основуються на спільному інтерв'ю з Є. Вайзлем, адміністратором і Є. Змием, директором адміністраційної інженерії цієї ж аґенції. Перші спроби встановлення норм продуктивности почалися 1972 р., коли заплановано збільшити продуктивність на 5 відсотків від позему попередніх років. „Цього року ми встановили багато вищі норми на підставі поодиноких відділів аґенції, які самі відповідальні за їхнє виконання" — сказав інж. Змий. З 36-ох норм продуктивности в ПРСА, 18 було перевиконано, 9 точно виконано і 9 виконано нижче пляну.

В наслідок заведення нової системи зі стандартами для працівників, в Брукліні підвищено продуктивність з 30 до 55 відсотків у вересні минулого року. Заплановане поширення цієї системи на ціле місто натрапляє на труднощі із-за серйозної фінансової ситуації і недостатньої кількости кваліфікованого персоналу.

Продуктивність міських аґенцій набирає щораз більшого розголосу в місті Ню Йорку через бюджетовий дефіцит. Цього року 450 мільйонів дол. дефіциту зменшено до 145 мільйонів. На 1975-76 фіскальний рік передбачується дефіцит на 1.7 більйона (!) дол., який правдоподібно змусить міський уряд збільшити податки від нерухомостей в наступному році.

Інж. Є. Змия призначено на теперішній пост у 1973 році. Цього року він очолює секцію американського Інституту Індустріяльних Інженерів для помірів і методики праці, яка нараховує 6,000 членів, є членом Головної Управи ТУІА та членом інших професійних товариств. Інж. Змий закінчив коледж св. Василія в Стемфорді, Нюйоркський коледж Інженерії і Лігай університет. Він з жінкою Наталкою (з дому Бариляк) і двома доньками Діяною і Лідою замешкує в Мейплвуді, Н.Дж.

Н. Н.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Марта Цибик, піяністка

Овшен Кавнті Комюніті коледж у Томс Рівер, Н. Дж. влаштував 21-го лютого ц.р. фортепіяновий речиталь Марти Цибик, яка там учить. Вона — колишня ґрадуантка Джуліярд, зі званням бакалявра і маґістра. Серед невеликої горстки інших випускниць цієї передової високої музичної школи в Ню Йорку — за винятком Християни Петрівської, яка єдина серед них вже осягнула рівень і здобула признання професіональної концертової піяністки — Марта Цибик вирізнюється особливими похвальними прикметами: вона амбітна й працьовита, постійно вивчає новий репертуар, постійно шукає за можливостями публічних виступів. Тому йде вперед і розвивається. Доказом цього був її згаданий речиталь.

Дякуючи декількалітнім студіям у Джуліярд і загальній атмосфері цієї школи Марта Цибик придбала чималу музичну інтеліґенцію, смак і поважний підхід до виконуваних творів. Вона не розпоряджає великим, масивним ударом і звуком ані блеском і бравурою віртуозних піяністичних засобів — тому найближчими її мистецькій індивідуальності є музика й твори ліричного характеру. Отже низку окремих частин саме такого ліричного характеру в Шумана „Папійон" („Метелики") піяністка виконала преґарно: легко, прозоро, прецизійно, з ідеальною педалізацією. Ще краще (до речі, найкраще з цілої програми) вона відіграла — як наддаток — Скрябіна Ноктюрн для лівої руки, співуче, з експресією, гарно розвиваючи мелодійну лінію твору.

Щодо виконання великих творів циклічної форми, як Бетговена Соната „Вальдштайн", яка вимагає чимало драматичної напруги, чи творів поліфонічного характеру, як Баха Хроматична Фантазія і Фуга з її монументальною структурою — щоб виконання цих і подібних творів було справді мистецьке й вповні переконливе, для цього, крім низки прикмет вродженого таланту, „школи" засвоєної в окремих першорядних учителів та технічної досконалости, конечний ще й досвід численних відіграних й пережитих власних речиталів, отже досвід концертової естради, якого ніщо інше не може заступити. На жаль, згаданій групі молодих українських піяністок - випускниць Джуліярд — як, зрештою, й іншим — цей досвід цілком недоступний з огляду на повну недостачу в нас ринку, себто можливостей сольових піяністичних концертів й виступів. Тому мимоволі насувається думка (котрий-то вже раз з черги?!..): чому наші організації й комітети, які постійно влаштовують національні патріотичні і т.п. концерти й академії, чому вони не запрошують до виступів Марти Цибик, чи інших українських піяністок замість усіх цих пташиних груп, „щебетливі" назви яких так часто бачимо тепер у програмах згаданих концертів. Такі сольові фортепіянові точки внесли б у програми щось нове, культурне й мистецьке — а про культуру й мистецтво, ще й з великої букви! — так часто в нас говориться, а так мало робиться в напрямку їх здійснення! Хіба можна сподіватися будьякого піднесення рівня української культури безконечними гопаками аматорських танкових груп, чи цвіріканням ансамблів усяких птичок?!..

У численно зібраної публіки симпатична піяністка Марта Цибик віднесла в згаданому речиталю заслужений успіх.

Антін Рудницький

Арабські терористи напали на Тель Авів

Тель Авів, Ізраїль. — Ніччю 5 березня група арабських терористів на двох гумових човнах продісталася на ізраїльське побережжя і заатакувала надморський готель „Савой" у Тель Авів, у якому якраз тоді находилося значне число туристів. Ізраїльські військові частини в ніч з 5 на 6 березня силою захопили готель, звільняючи тих туристів і готелевих працівників, які не загинули в часі перестрілки. Арабські терористи загинули, але точне їх число покищо невідоме, хоч неофіційно інформують, що йдеться про чотирьох членів палестинської терористичної команди. Головне командування палестинських терористів у Дамаску офіційно підтвердило участь своїх членів у рейді на Тель Авів, інформуючи про „завзятий бій" у цьому ізраїльскому місті. За останніми повідомленнями з Тель Авів, в час перестрілки з терористами мало загинути 26 осіб.

Петро Тарнавський обраний...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

му організаторові Іванові Одежинському, який сам збагатив Округу на 97 нових членів. Також подяку висловив С. Гавриш о. Омелянові Мицикові за те, що як перший заступник голови Округи виконував обов'язки діючого голови від серпня минулого року. Звітодавець дальше згадав про важніші ділянки праці Округи за останніх 12 років, коли він виконував обов'язки голови Округи. За цей час Округа здобула 6.239 нових членів, одержала союзовий прапор за організаційні успіхи, здобула 7 разів чемпіонство та закупила власний дім. Успіхи ті Округа здобула, бо була взірцева співпраця, відданість, толерантність й ентузіязм.

Кінчаючи свій останній звіт, С. Гавриш висловив присутнім подяку за дружню співпрацю та просив і закликав присутних до ще кращої співпраці з новим головою Округи. Звіт голови доповнили секретар Петро Тарнавський і касир Іван Данківський. Тому, що Округа має дім, за який сплачує гіпотеку, Іван Данківський обширно інформував про всі фінансові трансакції. За його словами, прибутки каси виносили 4.433,10 дол., розходи 4.375.83 долярів, — отже залишилося сальдо 57.27 дол., а резерва в банку виносить 495.27 доляра — загальне сальдо Округи виносить 552.-54 долярів. Він також поінформував, що 24 Відділи закупили 51 шерів на суму 2.550.00 долярів, Всім шеровцям вручено по мистецьки виконані поквітовання — шери.

За Контрольну Комісію звіт склав голова мґр Іван Скочиляс, який заявив, що Управа Округи в ювілейному і конвенційному році вела багатобічну і успішну працю, як довід служить це, що здобуто 7-ий раз чемпіонство та грошевий бонус і тому в імені К. Комісії запропонував, щоб збори висловили признання членам уступаючої Управи, що учасники зборів схвалили одноголосно.

Приявний на зборах головний предсідник УНС Йосип Лисогір заявив, що це справжна приємність бути учасником зборів Округи, де є така гарна співпраця і толерантність. Він вручив почесному голові Округи д-р Володимирові Галонови спеціяльну плякету за здобуття чемпіонства та передав йому чеки — бонуси для Округи на суму 596.00 долярів. Він також вручив голові нового 154 відділу Михайлові Василенкові почесну плякету, признану покійному Олександрові Яремкові за заложення згаданого Відділу. Головний предсідник в дальшому вручив голові 32 Відділу ім. Олега Ольжича чек на 100.00 долярів, як бонус за найкраще виконання квоти в грудні минулого року. В імені Екзекутиви і Головного Уряду він висловив признання і ґратуляції членам Управи за взірцеву працю для добра УНСоюзу. Відтак поінформував про загальний стан УНСоюзу, а при тому проаналізував працю всіх ділянок за минулий рік і з'ясував напрямні на біжучий рік. Доповідь закінчив головний предсідник подякою Конвенційному Комітетові за взірцево проведену працю під час останньої 28-ої конвенції.

Опісля відбулася дискусія, під час якої учасники нарад заторкнули ряд важливих справ, зв'язаних із загальною працею цілости Союзу. Вичерпну відповідь дискутанти одержали від Йосипа Лисогора і д-ра Володимира Галана.

Зчерги д-р Володимир Галан в імені Окружного Комітету та членів Управи склав подяку уступаючому голові Степанови Гавришеві за віддану працю на пості голови на протязі 12 років та вручив йому мистецький альбом з власноручними підписами всіх присутніх учасників нарад. Також д-р Володимир Галан і головний предсідник Йосип Лисогір в імені УНС працали о. Омеляна Мицика, пароха УПЦеркви в Честері, який рішенням Консисторії призначений парохом в місцевості Мекізракс, Па. Обидва промовці згадали про віддану працю о. Мицика для УНСоюзу на протязі довгих років, а головно на пості голови 388 Відділу УНС в Честері і І-шого заступника голови Філядельфійської Округи.

В імені Номінаційної Комісії мґр Іван Скочиляс запропонував склад нової Управи на 1975 рік: д-р Володимир Галан й інсп. Осип Бакай — почесні голови, Петро Тарнавський — голова, о. протопресвітер Степан Біляк, інж. Іван Скіра, пані Ірина Щерба і Федір Петрик — заступники голови, Лазар Іващина і Микола Пришляк — секретарі, Іван Данківський — касир, мґр Василь Колінко — референт зв'язків, Андрій Кушнір й Іван Книгницький — імпрезові референти. З уряду до Екзекутиви входять головні контролери проф. д-р Богдан Гнатюк і д-р Іван Скальчук та головний радний Іван Одежинський. На членів Управи обрані: інж. Михайло Нич, мґр Михайло Ковальчук, Ярослав Щербак, Михайло Хомин, Катерина Влагітка, проф. Степан Шилкевич, Йосиф Хома, інж. Андрій Заброцький, інж. Богдан Одежинський, Текля Мисак, Анна Козуб, Іван Бабяк, Маріян Коженьовський і Омелян Барилка. До Контрольної Комісії були обрані: мґр Іван Скочиляс — голова, Михайло Мартиненко, директор Микола Тимків, Петро Щерба, Мирослав Петрів, Михайло Ґлова і Микола Лялюк.

Зчерги мґр Іван Скочиляс, в заступстві голови Філядельфійського Відділу УККА мітету, привітав наради, вислови подяку за гарну співпрацю, згадав, що Відділ користується домівкою Округи і побажав новообраній Управі успіхів та просив про дальшу співпрацю.

Новообраний голова Петро Тарнавський подякував в імені членів новообраної Управи за довіря і вибір та закликав всіх до дальшої співпраці і допомоги у виконанні організаційної квоти Округи, яка виносить 480 членів річно, або 40 членів місячно.

Офіціяльну частину зборів, в яких взяло участь 60 представників від 29 Відділів, закінчено молитвою, яку провів о. протопресвітер Омелян Мицик, а опісля новообраний голова запросив всіх до спільної вечері, яку приготовили члени Управи на пращання довголітнього голови Степана Гавриша. Під час вечері промовляли о. Омелян Мицик, Йосип Лисогір, д-р Іван Скальчук, Іван Одежинський та Степан Гавриш, який висловив усім подяку за милу несподіванку. Вечеру приготовили пані Текля Мисак і Фаврона Кушнір.

РОСІЙСЬКА ЦЕРКВА НА СЛУЖБІ АТЕЇСТИЧНОГО РЕЖИМУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

го морального зв'язку". Треба жаліти, що теперішні Ватиканські „специ" від діялогу з Москвою цього не розуміють, чи не хочуть розуміти. Якщо розмовляти з масами Російської Православної Церкви навіть сьогодні в Москві, очевидячки без підслухів, то вони ненавидять єпископів і священиків за їхню продажність і брак релігійности. Те, що кілька днів тому наговорив у Ню Йорку екзарх патріярха Російської Православної Церкви в Україні митрополит Філарет, є наявним запереченням християнської моралі! Філарет є продуктом отого вікового розкладу в російській Церкві. Комуністичні російські верховоди на основі глибоких студій церковної політики двох російських царів, — містика Івана Грізного й атеїста Петра І Великого, — Ленін, Сталін і Хрущов, а також Брежнєв виготовили синтетичну методу нищення Церкви і релігії: фізичним терором і моральним розкладом, з виразною метою: звести Церкву з ролі духового провідництва до ролі одного з підвідділів НКВД! Нікодим, Філарет і Боровой це клясичні продукти тієї російської комуністичної системи. По 1945 рік Москва хотіла задержати в своїх руках тільки одну Російську Православну Церкву на теренах Росії і в Україні. Тому то й мусіло прийти Львівське „соєдинеліє" Української Католицької Церкви в Західній Україні з Російською Православною Церквою. А митрополит Філярет цинічно заявляє у Ню Йорку, що „Українці не бажають собі окремої Церкви"! Так заявляє кожний каґебіст у царстві Брежнєва, щоб тільки забезпечити собі леґальне існування. І Російська Православна Церква створює для таких „духовників" позірні форми леґальної праці та відриває їх від катакомб, в яких плекають вірні Христового вчення справжнє релігійне життя, хоча і повне різних небезпек і риску.

Після вибуху німецько-совєтської війни, кремлівські можновладці негайно пустили в дію російську Церкву, щоб рятувати комуністичноатеїстичний режим. Митрополит Серґєй, який тоді формально кермував московською патріярхією, 29 червня 1941 р., отже кілька днів після вибуху війни, відслужив у Москві Святу Літургію у намірені перемоги червоної армії. Тоді теж він видав „пастирського листа" до „вірних Росії", формально СССР, закликаючи їх „молитися і докласти всіх зусиль до перемоги над ворогом Росії". Мало того, такі ж самі „послання" Серґєй пише до „братів слов'ян", народів Европи і християн цілого світу, щоб поборювати німців. Одначе в короткому часі після тих вислужницьких „послань" Серґєя, совєтське радіо почало постійно голосити про нищення релігії і Церков німцями. Щоб замилити очі вірним у СССР і в світі, у Москві негайно відкрито дві духовні школи та почато висвячування священиків і єпископів. Розуміється, що кандидатами на тих єпископів і священиків були здебільша члени НКВД. Священичі ризи витягнено з музеїв і в них зодягнено атеїстів, тобто стовідсотково певних людей режиму. Тоді теж створено окрему „Раду" для справ Церкви, самозрозуміло при „Раді комісарів СССР". Вона контролювала всю діяльність священиків і єпископів. Ота „Рада" в лютому 1945 р. підготовила другий собор єпископів у Москві, на якому „вибрано" патріярхом Алєксєя і затверджено відновлення російського патріярхату.

Розуміється, що Кремль мав негайні успіхи з такою церковною політикою. У нутрі СССР релігійні елементи далися обманути і підтримали комуністично-атеїстичний режим. Сталін і його соратники мали очевидний успіх теж і назовні. На Заході почали говорити про те, що в СССР Церква „відбудовується", що атеїстичний комунізм „еволюціонує". Це дало можливість різним аґентам Москви влізти в нутро західньо-демократичних суспільств і їх розкладати. Це дало змогу розкладати зокрема протестантські кола англо-саксього світу й у Німеччині. І вже в тому часі серед деяких католицьких кіл піднесено голоси, щоб шукати можливостей діялогу з московським комунізмом. Одначе, в тому часі Ватикан не дався зловити на обманний гачок атеїстичного Кремлю. За те Російська Православна Церква в незнищених церквах, патріярх Алєксєй, єпископи у випозичених у музеях „ліґи безбожників" ризах, величаві Богослужби з участю позичених у державній опері співаків — все це масово пропаґоване міністерством пропаґанди, очевидячки для Заходу, зокрема для православних на Балканах, Близькому Сході, ЗСА, в Канаді й Південній Америці, зробило корисну роботу для Кремля. Комуністична кліка придумала дуже хитрий підступ: щоб охопити мільйони православних у різних країнах вільного світу, Москва, на зразок католицької, створила світову Православну Церкву з одним центром і патріярхом у Москві. Як відомо це призвело до спору Москви з Туреччиною, де мав осідок патріярх Православних Церков у цілому вільному ще тоді світі. Одначе Туреччина не дуже то заанґажувалася у цю справу, бо ж Росія межує з її кордонами. Ішлося про наслідство митрополита Євлогія в російській еміґраційній Церкві. А цю акцію російської церковної політики на той час і на майбутнє чітко накреслив офіціоз московської політики, де дослівно написано: „вибір патріярха Російської Православної Церкви і створення Святішого Синоду нівечить всю клевету про переслідування релігії в СССР". („Война і робочий клас"). Значиться, у Москві впевнилися, що будь-який міт про хрестоносний похід проти атеїстичного московського комунізму провалився! За те Російська Православна Церква відмовилася від контрреволюції і цареславства, словом від „реакційних традицій".

І досі нічого в СССР не змінилося на краще в церковній політиці. Навпаки, куди гірше стало. В Україні по колгоспних селах (інших немає) не побачите церкви. І в Західній Україні від 1946 р. позамикано, чи перемінено церкви на магазини, а тільки частина їх існує. Ні священики, ані єпископи, а навіть і патріярх не можуть без відома „Ради для справ Церкви" поладнати будь-якої дрібнички. І сьогоднішнім діялогом Ватикан-Москва кермує не патріярх Пімен, але Брежнєв-Громико! Шкільництво ведеться в антирелігійному дусі, а безбожництво піддержується. Митрополитові Філаретові можна пригадати, що „Комсомольська Правда" написала: „Відношення нашої партії до релігії добре відоме, воно не змінилося. Наша партія бореться проти релігійних забобонів"! Різниця поміж російською царською політикою і комуністичною Сталіна-Хрущова-Брежнєва відносно Церкви і релігії є тільки в тому, що царі підкорювали собі Церкву, а комуністично-атеїстичні верховоди в Москві ідуть на тотальне знищення і Церкви і релігії.

Степан Шкафаровський солістом Ансамблю УМІ у Філядельфії

Степан Шкафаровський

Соліст - співак, бас-баритон Степан Шкафаровський запрошений керівником Ансамблю УМІ у Філядельфії до виконання рідкісного твору клясика української музики, Кирила Стеценка.

Своїми виступами, молодий співак відомий вже в кількох містах нашого поселення. Зацікавлення ж співом виявилось у Степана ще в роках його навчання в початковій школі. Вчився він у вокальній студії Клавдії Таранової та Євгена Крахна, продовжує тепер свої музичні студії в Мерсі Коледжі та у Вест Честер Консерваторії.

Степан був солістом шкільного хору, солістом сумівського таборового хору під керівництвом маестра Михайла Длябоги, співав у церковному хорі, виступав на різних концертах, на різних святах та академіях. Мав свій речиталь у нюйоркському Карнеґі Рісайтел Гол та спільні виступи („Концерти пісні і слова") з рецитаторкою, і своєю сестрою Олею. Готує партію до консерваторської вистави „Дон Жуана" Моцарта та приймає участь в праці Студії мистецького слова Лідії Крушельницької в Ню Йорку.

Зацікавлення музикою Степана поширене і на кобзарське мистецтво. Він вчиться в Школі гри на бандурі під керівництвом о. С. Кіндзерявого-Пастухова.

„Молітесь, братія" (бас, хор, оркестра), це один із 3-х фраґментів з музики Стеценка до поеми Т. Шевченка, що їх 9-го березня на Шевченківському концерті у Філядельфії, поруч інших виступів нашої молоді, виконає хор та оркестра Українського Музичного Інституту. Сцена „посвячення ножів" з 2-ї картини, це — музично-драматична кульмінація цілого твору Стеценка, „один з кращих епізодів... який вражає суворим драматизмом і мужнім шляхетним пафосом" (Л. Архімович).

Широкий, двоктавовий діяпазон, „тритони", модуляційні зрушення, складна ритміка та складна оперна фактура цілого ансамблю, це те, що треба було опанувати молодому співакові. І опановує він це успішно завдяки своєму глибокому зацікавленню музикою, завдяки розумінню ролі труду в мистецтві та, у великій мірі, тому, що йому пощастило працювати над партією з нашим видатним, багатобічно обдарованим та досвідченим музиком, д-ром Ігорем Соневицьким.

Юрій Оранський

Округа УНС Амстердам, Коговз і Трой відбуде річні збори

Амстердам, Н.Й. — Управа Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Амстердам, Коговз, Трой і околиця інформує, що річні загальні збори Округи відбудуться в неділю, 23-го березня ц.р. о год. 2-ій по полудні в приміщенні Українського Клюбу — 402 25-та вулиця, Вотервліт, Н.Й. У зборах повинні взяти участь урядовці, конвенційні делеґати і представники Відділів: 13, 57, 150, 191, 266, 476, 477. В програмі зборів: звіт з діяльности Окружного Комітету, дискусія над звітами, вибір нової управи, пляни праці на біжучий рік й інформативна доповідь головного предсідника УНС Йосипа Лисогора. Президія Окружного Комітету, яку очолюють тепер Павло Шевчук — голова, Володимир Варшона — секретар, Осип Пащак — касир і Аксентій Урбан — голова.

Пам'яті проф. Валеріяна Горбачевського

(Закінчення зі стор. 2-ої)

чі й Велике Березне на Словаччину. Аж до Стакчина йшли вони пішки, а звідтіля перевезено всіх до табору інтернованих у Кам'янці над Цирокою. Стоїчно тримався наш Покійник!

По Відкритті праці Української Торговельної Академії в Братиславі влітi 1939 р., проф. В. Горбачевський з усією відданістю продовжував свою педагогічну працю, а п-і Горбачевська зайнялася опікою над дівчатами-студентками в бурсі. Від вересня 1940 р. аж до упадку Словацької Республіки в 1945 р., проф. В. Горбачевський навчав у словацькій торговельній академії в Трнаві. Коли ж у 1945 р. заходами проф. Бориса Мартоса зорганізовано Українську Високу Економічну Школу в Мюнхені, проф. В. Горбачевський обняв катедру книговедення, а на свого асистента покликав він у 1946 р. автора цього допису. В часі масової еміґрації, Валеріян і Лідія Горбачевські переїхали до Америки й поселилися в Ню Йорку.

проф. В. Горбачевський

(Продовження буде)

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

Ділимося з Українським Громадянством сумною вісткою, що 2-го березня 1975 р. в Чикаґо, Ілл., помер на 78-му році життя, відомий поет і прозаїк, довголітній член ОУП „Слово"

СЛ. П.

ОЛЕСЬ БАБІЙ

Смерть цього заслуженого поета і прозаїка засмутила всіх Його колеґ.

Це велика втрата, як для нашого письменницького Об'єднання, так і для всієї української літератури.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПРЕЗИДІЯ ОУП „СЛОВО"

НА МУЗИЧНІ ТЕМИ

Концерт Романа Рудницького

Філядельфія. — Недавно в Томс Рівері, Н. Дж. відбувся концерт з нагоди відкриття нового сезону 1975 р., який є одночасно його срібним ювілеєм. Цей концерт був 97-им з черги протягом 25-річного існування Мюзік енд Концерт Гілд, Інк. Добірна публіка заповнила вщерть простору авлю місцевого коледжу, а між присутніми зустрічалося українців із стейтів Ню Йорк, Ню Джерзі, Пенсильвенії та інших. Складну і багату програму вечора виконав відомий віртуоз-піяніст Роман Рудницький.

Вечір відкрив один з основоположників цього Гільду, д-р Антін Рудницький, інформуючи коротко про дотеперішню працю Товариства, яке веде свою мистецьку діяльність безперервно уже повних 25 років і головою якого він є цілий цей час. Твори виконувані на їх концертах були завжди селективно добирані з-поміж праць найвизначніших, на високому рівні композиторів, а виконавцями, окрім американських, була також низка українських музик, зокрема з молодшого покоління.

Музична програма концерту зачалася „Хроматичною фантазією і фугою" Баха.. Не часто можна почути більш „романтичний" вираз барокової майстерности, ніж тоді ми почули. Піяніст грав її дещо дискретно, не попадаючи частим у деяких виконавців тенденціям за широко розвивати псевдо-речитативних ліній та ритмічні напарування стилю питомого німецькому бароко пізного XVII століття. Фуга почалась у прискореному темпі, але — згодом розвиваючи поодинокі частини фактури у веденні окремих голосів — виявила тонко задуми композитора. Виконання чергової точки, сонати Бартока, виказало ще раз як моментально й при тому влучно Роман Рудницький потрапить переключитися з одного настрою в інший та вчутися у пульсування цілости даної композиції. Соната ця скомпонована у 1926 р. є єдиним зразком того роду Бартокових творів. Вона вимагає абсолютної контролі піяніста над цілою фактурою твору, головно тому, що музика є писана буцім то інструмент є лише перкусійного характеру. Є це тенденція, які пізніше капіталізував бразилійський композитор Гейтор Війя-Лобос, а полягає на майже виключному покладанні звукових кльорів на рамена поліритмічних і інших подібного роду змін. Варіяції на тему Паганіні, опус 35 Брамса, блискучою технікою виконання поривали слухачів.

Після короткої перерви почули ми Бетговена сонату ц-моль, оп. 111, якої стилеве виконання вповні зрозуміли й доцінили звеличники бетговенівської музики. — Рахманінова прелюди Ес-дур, Д-дур і Б-дур виконані були з великою експресією. Два твори Бусоні слухачі почули в пам'ять 50-ої річниці смерти композитора. — Дві концертові етюди „Шум лісу" та „Танок гномів", як також Мадярська рапсодія ч.9 Ліста, потвердили опінію видатних американських й европейських фахових музичних критиків, що Роман Рудницький є обдарований подивугідними талантом і то під різними аспектами: незвичайна легкість опанування найбільш складних технічно творів, зрозуміння інтенцій композитора, а одночасно вмілість виявити свою власну індивідуальність, своє „я". При тому можна прочитати у їхніх рецензіях вислови „феноменальна гра", „один з найкращих піяністів нашого часу" і т. п., а знаємо, що небагатьом мистцям було дане це пережити!

Андрій В. Шуль

У Філядельфії відзначено день уродин Його Блаженства Патріярха Йосифа I

Філядельфія, Па. (О. Л-ий) — За стараннями місцевого Відділу Т-ва за Патріярхат філядельфійська громада в неділю, 16-го лютого ц. р. відзначила День уродин Голови і Первоієрарха Помісної Української Католицької Церкви Верховного Архиєпископа й Кардинала Сліпого, Блаженнішого Патріярха Йосифа I.

Св. Літургію в наміренні Його Блаженства відслужив о год. 12-ій вполудне в церкві Христа Царя о. парох Василь Головінський в асисті о. Мартина Канавана при численній участі вірних. Церковні відправи закінчилися спільним співом „Многих Літ" Достойному Ювілятові, якому в дні 17-го лютого ц. р. сповнилося 83 роки життя.

Безпосередньо після Служби Божої відбулися у церковній залі святочні сходини мирян, які почато молитвою та якими проводив голова Філядельфійського Відділу Т-ва за Патріярхальний Устрій Помісної Української Католицької Церкви інж. Володимир Медуха, який відкриваючи сходини накреслив короткими словами шляхетну сильветку страдницького життя, безкомпромісової боротьби і творчої дії Достойного Ювілята для добра Української Церкви і Народу. Святочне слово виголосив колишній голова Крайової Управи Т-ва за Патріярхат д-р Зиновій Гіль з Трентону, який підкреслив Боже післанництво Блаженнішого Кир Йосифа I. як незламного Ісповідника Віри в часі 18-ти річного заслання у московських каторгах, що став незгнутим і послідовним оборонцем прав помісности й одноцільности Української Католицької Церкви. Святочну частину сходин закінчено щирим виявом синівської любови і відданости нашому Патріярхові в одноцільному співі ювілейних побажань „многих літ".

В другій, інформаційній частині сходин, д-р Ром. Навроцька поінформувала про вислідн коляди на Патріярший Фонд у 1974-75 р. у Філядельфії, яка включно із сусідніми місцевостями Міллвіллу, Вілмінгтону, Фениксвіллу і Кліфтону принесла поважну суму 7,368 дол., в цілому часі від 1969-70 року, відколи почато коляду на Патріярший Фонд, по сьогодні дала загальну суму 41,372 доляри. Незалежно від того, із приходів з продажу жетонів, імпрез та добровільних датків зібрано за останніх десять років від 1964 р. по кінець 1974 р. загальну суму 143,000 на фонди Українського Католицького Університету в Римі, Собор св. Софії, Церкву в потребі та Патріярший Фонд. Всі зібрані гроші передано до диспозиції Блаженнішого Кир Йосифа в Римі. При тому подано до відома дуже важливу пораду, щоб в листах до Його Блаженства не посилати жадних грошей ні чеків, бо на італійській пошті дуже багато листів пропадає. Тому рекомендується складати свої пожертви на Патріярший Фонд через недавно заінкорпороване Т-во „св. Софії" — Релігійне Товариство Українців Католиків у ЗСА, яке як зачартероване добродійне товариство є звільнене від податків. Подрібний звіт із проведеної коляди подав референт коляди на Патріярший Фонд Осип Петрович.

Голова Крайової Управи Т-ва за Патріярхат д-р Мирослав Навроцький поінформував про найближчі пляновані акції Т-ва, а це: — улаштування протестаційних демонстрацій проти нищення Української Церкви в Україні у зв'язку з приїздом до ЗСА і поїздки по різних місцевостях делегації Московської Патріярхії під проводом „митрополита-енкаведиста" Никодима, зорганізування поїздки до Вашингтону до участи в посвяченні новонабутого будинку Філії Українського Католицького Університету, улаштування в суботу 19 квітня Наукової Конференції в приміщеннях Ля Саль каледжу на тему „Українська Католицька Церква в роках 1945 до 1975" з участю світової слави чужинецьких науковців та українських докладачів.

Під кінець сходин подано подрібні інформації у зв'язку з прощею до Риму для участи в українських святкуваннях Святого Року, які згідно з рішенням Синоду Української Католицької Ієрархії відбудуться в Римі в часі від 10 до 20-го липня 1975 р. під покровом Голови Помісної Української Католицької Церкви Блаженнішого Патріярха Йосифа I. В суботу 12-го липня буде відслужена в Базиліці св. Петра Соборна Архиєрейська Служба Божа, а в неділю, 13-го липня відбудеться великий концерт українських мистецьких ансамблів в одній з найбільших заль Риму. В інформаціях і дискусії підкреслено потребу масової поїздки організацій та паломників саме в часі українських святкувань Святого Року разом із нашою найвищою Церковною Ієрархією. Деякі організації, як от прим. Головна Пластова Булава та Головна Управа Братства кол. вояків 1-ої Української Дивізії УНА вже видали заклики до свого членства у цілому світі, заохочуючи до участи в прощі в українських відзначуваннях Святого Року в Римі в одностроях.

Після відчитання листів подяки від Блаженнішого Кир Йосифа I. за влаштування у Філядельфії відзначувань 35-річчя його хіротонії та ювілейну пожертву Відділу Т-ва, сходини закінчено спільною молитвою.

Олександер Луцький

Хор „Думка" вшанує своїх померлих членів

Ню Йорк. — Управа Українського хору „Думка" інформує, що тут в суботу, 5-го квітня ц.р. о год. 7-й вечора в церкві св. Юра при 7-й вулиці будуть відправлені Свята Літургія і Панахида за померлих членів хору цієї співучої родини. Ними були: С. Войціцький, Т. Волосянський, І. Гребеняк, Я. Гузар, Е. Данилюк, Б. Драган, І. Задорожний, Б. Каратницький, Б. Карпевич, Я. Ковалишин, Ю. Король, В. Костинюк, О. Кузьмин, К. Лиско, І. Недільський, В. Петеш, Б. Пирожак, М. Приплесь, Ю. Рабій, З. Рубчак, И. Семків, В. Холєвчук, М. Чопик, Е. Шуган і І. Шуган. Деякі з названих були членами „Молодої Думки". Панахиду співатиме чоловічий хор „Думка".

✝

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО БРЕЗДЕНЬ член УНС Відділ 42 Б-ва ім. Т. Шевченка в Пассайку, Н. Дж., помер 18 травня 1974 р., помер на 58-му році життя. Нар. в Підбірці, Україна, став членом УНС в 1954 році. Полишив в смутку брата Івана. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Бавид Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Н. Головачук, секр.

ІВАН ОРАМ, член УНСоюзу Відд. 333 Сестрицтва св. Анни в Бервік, Па., помер 20 липня 1974 р. на 63-му році життя. Нар. в Бервік, Па. і став членом 1939 р. Полишив в смутку дружину Марію. Похорон відбувся на Греко-Католицькому цвинтарі в Бервік, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Боберскі, секр.

ФРАНКО ПАХОЛЕЦЬ, член УНСоюзу Відд. 128 Т-ва св. Марії в Скрентоні, Па., помер 7-го листопада 1974 р. на 80му році життя. Нар. в Домбровиці, пов. Ліско і став членом УНС в 1917 р. Полишив в смутку дружину Броніславу, дочки Михайлину, Едвін одного сина 7 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 11 листопада 1974 р. на цвинтарі св. Михаїла в Олд Форґ.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Голик, секр.

ПЕТРО БРИЦЬКИЙ ст., член УНСоюзу Відд. 170 в Джерзі Ситі, Н. Дж., помер 19 січня 1975 р. на 82-му році життя. Нар. в Австрії і став членом УНС в 1941 р. Полишив в смутку дочки Ольгу, Анну і синів Петра мол., Павла, Василя і 4 внуків. Похорон відбувся 22 січня 1975 р. на цвинтарі Святого Хреста в Норт Арлінгтон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Галина Гаврилюк, секр.

МАРКО САВЧУК, член УНСоюзу Відд. 94 Т-ва ім. М. Шашкевича в Гамтремк, помер 12 жовтня 1974 р. на 83-му році життя. Нар. в Україні і став членом УНСоюзу в 1933 р. Полишив в смутку дружину Стефанію, дочку Лілію. Похорон відбувся 16 жовтня 1974 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Детройті, Мич.

Вічна Йому Пам'ять!

Р. Татарський, секр.

ГРИГОРІЙ ШТОКОНЛО, член УНС Відд. 256 Б-ва св. Івана Хрестителя в Рівергед, Н. Й., помер 30-го жовтня 1974 р. на 71-му році життя. Нар. в Люблинці Нижчі, пов. Збараж, Україна і став членом УНС в 1958 році. Полишив в смутку сестрінку з родиною. Похорон відбувся 2 листопада 1974 р. на цвинтарі св. Івана в Рівергед, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Ольга С. Недошитко, секр.

ПАРАНЯ ГЗИМ, членка УНСоюзу 125 Відд., кол. предсідник 125 Відд., яка причинилася багато до росту Віддділу в Чикаго, Ілл., померла 8 липня 1974 р. на 78-му році життя. Нар. в Огерску, Стрий, Україна, сталая членкою УНС в 1958 р. Полишила в смутку дочку Анну з мужем Михайлом та внуків. Похорон відбувся 11 липня 1974 р. на цвинтарі св. Миколая в Лейден Товшіп, Ілл.

Вічна Її Пам'ять!

Глорія Пашчен сек.

ГАЙНИЙ, член УНС Відд. 321 Б-ва св. Петра і Павла в Фініксвіллі, Па., помер 31 жовтня 1974 на 9-му році життя. Нар. 25 жовтня 1965 р. і став членом УНС в 1965 році. Полишив в смутку батька Івана маму Анну і брата Івана. Похорон відбувся 4 листопада 1974 р. на українському католицькому цвинтарі св. Петра і Павла в Фініксвіллі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Д. Чук, секр.

МАРІЯ ТИМКІВ, членка УНСоюзу Відд. 452 Т-ва Український Клюб в Іст Чикаго, Інд., померла 3 жовтня 1974 р. на 78му році життя. Нар. в Бучачі, Україна і стала членкою УНС в 1930 р. Полишила в смутку дочки Анну і дороті, сина Михайла і 2 внуки. Похорон відбувся 7 жовтня 1974 р. на цвинтарі Елмвуд в Гаммонд, Індіяна.

Вічна Її Пам'ять!

Марія Скебело, секр.

ПЕТРО Н. СКРИНСЬКІ, член УНСоюзу Відд. 221 Б-ва св. Стефана в Чикаґо, Ілл., помер 24 жовтня 1974 р. на 68 році життя. Нар. Стуартбурн, Ман., Канада і став членом УНС в 1949 році. Полишив в смутку дружину Марію сестру Марію і брата Івана. Похорон відбувся 28 жовтня 1974 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Т. Шпікуля, секр.

ПЕТРО СПІТКОВСЬКИЙ, член УНСоюзу Відд. 8 в Йонкерсі, Н. Й., помер 21 жовтня 1974 р. на 58-му році життя. Нар. в Йонкерсі, Н. Й. і став членом УНС 1964 р. Полишив в смутку сестру Стефу з мужем. Похорон відбувся на цвинтарі св. Йосифа в Йонкерсі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Мандзій, секр.

ТАРЗАН, 7265. АДОПТОВАНИЙ МАВПОЮ

THUS IT WAS THAT THE SON OF AN ENGLISH LORD AND LADY WAS BREAST-FED BY AN APE!
DID YOU GO TO LIVE WITH THE APES?
IF YOUR NAME WAS JOHN CLAYTON, WHY ARE YOU CALLED TARZAN?
EASY, KIDS! MOST OF THE EXCITING THINGS THAT I REMEMBER STARTED ABOUT THIS TIME...
"...KALA WAS SURE THAT I WAS A BABY APE... SHE NURSED AND PROTECTED ME AS THOUGH I WERE HER CHILD...
"TUBLAT, KALA'S MATE, WAS QUITE UNHAPPY ABOUT ALL THE ATTENTION SHE GAVE ME!"

В такий спосіб дійшло до того, що син англійських Лорда і Леді Грейстовків був годований груддю мавпи!

Чи ти жив між мавпами?

Якщо твоє ім'я було Джон Клейтон, то чому тебе називають Тарзаном?

Поволі, діти! Більшість із подій, яких я собі пригадую, почалися десь в той час...

„Кала була певна, що я є мавпеня — Вона годувала і захищала мене неначе власну дитину."

„Тублат, самець Кали, був дуже невдоволений із уваги, яку вона мені присвячувала."